

Plymouth, Pa., 21 Rugsejo.

Maskolizski zandarai su visa gauja kitokių nenaudėlių su visu pasiutimu persekioja mus brolius Lietuvoje už skaitymą, prilaikymą ir platinimą lietuviszkų rasztų. Aresztavoja tankei be jokios kaltės ir paskui kankina smirdancziūse kalėjimūse, lyginai kaip kad baisiausį žmogzudį ar kitokį kokį smarkei prasikaltusį. Viskas tas daroma dėl to, kad įbaugyti mūsų brolius ir atgrąsinti jūn nū skaitymo lietuviszkų rasztų, ir negaunant per tai pažinti bjaurumo maskolizskų darbų taikomų ant mus prapulties, lengviau pastumti lietuvius į eiles maskolizskas. Į „Tėvynę“ tulas lietuvis raso, kad zandarų vyriausybė pasakiusi, kad nenurimsenti iki tol, iki nors viens lietuvis liks Lietuvoje. Iszties, taip gal iszstirti tiktai vien maskolizski urėdinįkai, kurie sėdi ant savo vietų kaipo koki automatai, nieko] apie savo urėdą nesuprasdami ir ką jiems isz augstesnės valdzios paliepiama, tą jie daro. Ir varys savo tą darbą patol, pakol kas nesulaikys jūn arba kokią nors dalį to automato nesugadys. Tvirtinimai, kad jie isznaikys lietuvius — yra visai tūszti. Istorija mums parodo, kad ta tiktai tauta isznyko nū veido žemės, kuri buvo iszpjauta iki paskutiniam jos sąnariui. Apart szitokio, kitokio budo isznykimo kokios tautos istorija nepadūda. O ar toks budas panaikinimo gal but pritaikytas prie tautos, kuri skaito apie 3 milijonus sąnarių, kaip tai mes lietuviai? Niekad. Juk matome kad daugelis tautų, kurios da labiau buvo prispaustos negu lietuviai, o szįdien jau gyvai kruta. Czekai jau daug yra atgiję ir daug savo tiesų atjieszkojo. O juk jie daug ilgiau buvo varginami, kaip kad mes. Ir Irlandieczius nestengė isznai-

kyti amzių persekiojimai per anglus. Jau dėl jų isznaikimo buvo naudoti visoki būdai, kokius tikt gal iszmislyti neprietelinga tauta, turinti pilną virszinybę. O irlandiecziiai ir szįdien gana smarkei tautiszkaai gyvūja. Nepranyko likucziiai Keltų tautos ant ūlų Bretanijos ir Valijos, nors per amzius turėjo perkęsti už plaukimus neprietelingų tautų. Ir daugelį da atrasime tautų, kures norėta panaikyt, bet vis-gi da ir szįdien gyvūje, ir tikt dėl to, kad augszciau minėto budo panaikinimo nepanaudota, ir nepanaudota dėl negalėjimo panaudot.

Galime todėl drąsiai sakyti, kad ir labiau barbariszki persekiojimai neįstengs panaikyt lietuvių. O tūm labiau tasai panaikinimas sunkus, jūm tauta noriau prie apsiszvietimo ženge, ir ant galo, kaip tai matome istorijoje bažnyczios, kad jū didesni persekiojimai kyla, jūm skaitlius naikinamų dauginasi. Po teisybei juk ir maskoliai bando pjauti lietuvius (Krazių skerdynė ir kankinimai pavienių lietuvių), bet kad per tai isznaikyti stengtū mus, to *nebus*. Bet ar mums, sziczion gyvenant, reike tikt tūm raminti savę, kad maskoliai ir taip neįstengs lietuvius panaikyt, ir patiems nei kiek neprisidėt dėl pagelbėjimo savo broliam? Juk „Susivienyjimas“ nusiuntė protestą jeneral-gubernatoriui Varszavoje, iszrodydamas nežmoniszkus darbus vietinių maskolizskų valdzių Lietuvoje, ir primindamas, kad jisai (jen.-gub.) pasirupintu tais neteisybes panaikinti.

Kiek laiko atgal geros valios lietuviai sutvėrė „Tėvynės Mylėtojų“ dr., kurios mieriai jau buvo iszaiszkinti. Ir tai vis yra ant pagelbėjimo mūsų brolių Lietuvoje. Matydami todėl vargus jų ten kiba jau szirdies neturėtume, kad nenorėtume kūm nors mes vi-

si prisidėti prie padėjimo numesti jiems taip barbariszka maskolių nasztą.

— „Lietuvos“ N. 37 skaitome, kad Chicagos lietuviszkos parapijos prabaszczius parsikvietė lenkiszkas minyszkas dėl mokinimo lietuviszkų vaikų lietuviszkoje parapijos moksleinėje. Tos minyszkos, kaip „Lietuva“ raszo, nemoka ant tiek lietuviszkos kalbos, kad galėtu lietuviszkus vaikus mokiuti. Tai-gi dėl ko lietuviszkas Chicagos prabaszczius jas parsikvietė, nelengva suprast. Vienok, jeigu dėl iszmokinimo vaikų lenkiszkos kalbos but parkviestos, tai visai neiszmintingai but padaryta, jau tik daug vercziau, kad but pakviestos minyszkos tokios, kurios galėtu angliszkos kalbos iszmokinti, jeigu lietuviszka kalba parkvietusiam iszrodo kaipo niekam netikusi, kad neušimoka nei mokyti jos lietuviszkus vaikus. Juk angliszka kalba vis gi vertesnė sziczion už lenkiszka. Mums rodosi, kad lietuviszkos parapijinės mokslainės yra uždedamos tikt vien dėl lietuviszkos kalbos mokinimo. Dėl iszmokinimo angliszkos kalbos yra publiszkos mokslainės, kuriose mokslas nieko nekaszūja.

Isz Lietuvos.

— Isz Trakų pavieta. (Vilniaus gub.) Ligonis pirmiausia skundziesi kur jam labiausia sopa, o asz praneszu kas ma labiausia rupi. Kalvių parapijoj, mirus, pereitą žiemą kunigui Kantrimavicziui, įstojo jo vieton kun. NN. Velionis kunigėlis lietuviui darė didelę skriaudą, ba netik ant processijų liepdavo giedot lenkiszkaai, bet ir kitas giesmes ir maldas, ir-gi pamokslus visados sake lenkiszkaai. Kalvių parapijoj lenkų priskaito 50 szeimynų; tarp tų yra gal

pusė lietuvių sulenkėjusių, kurie neapkenczia savo tautiecių arsziau kaip lenkai. Tie tai lenkai, kaipo didziunai tos parapijos, netik neina giedot giesmių katros jų kalboje giedamos, bet ir pamokslo neklauso. Vos spēja kunigas pomiszių peržegnoti, jau jie ir marszūja isz bažnyczios. Lietuviai, nors nesuprasdami, klausė pamokslo ir giesmes, giedojo lenkiszkaai. Kaip atėjo kunigas NN., tūjaus pamokslus ėmė lietuviszkaai sakyti, ir giesmes liepė giedot lietuviszkaai; tai tarpu lenkų užgimė didelė neapykanta ant kunigo NN., ir tai ėmė mislyti kaip iszsibodėt jo. Nerasdami teisingos priekabės su kuria galėtu iszkelti kunigėlį, sudėjo gerą gniaužtinę p. dziakonui, kursai tūjaus atvažiavo paziurėt į Kalvius; parapijonai suėjė meldė p. dziakonėlį, buczūdami rankoves, kad susimylėtu ant jų ir paliktų tą patį kunigėlį. Kitukart kaip atvažiavo, tai jau su assesorium ir keletu raudonsiulių, kurie paėmė kunigą NN. iszvežė. Mat lenkai skundėsi dziakonėliui, o dziakonėlis skundėsi raudonsiuliams, buk kunigas su Kalvių muzikais maisztą kelia ir net norėję jį (dziakonėlį) primuszti, ir pamelavo, buk jam sermėgą sudraskę. Su liudna szirdzia raszau szia žinę dėl visūmenės, persergėdamas vientauczius, kad dabusū nū tokių kunigų, kurie mūsų neprietelius ima pagelbon dėlei nusmaugimo visokio apsireiszkimu liet. dvasios. Vieton jo įstojo lenkiszkas kunigas; mat tokį dziakoną czia įsodino. Lietuviai taip neapkenczia kad net padavė praszymą gubernatoriui dėlei to dalyko, o labiausiai dėl lietuviszkos kalbos. Kokios bus pasekmės, tai dažinosit skaitytojai vėliaus.

Nū 1 dienos Liepos m. szių metų pasiliko užvestos urėdiszkos karczemos taip vadi-

namos „monopol“. Tai gi žydai pirma ramino savę dar tūmi, kad žmogus pasiėmęs plėczką degtinės isz urėdiszkos karcziamos, ateis pas jį gerti (nes urėd. karcziamoj' nevale gerti). Ale labai apsiriko, nes ir pas žydus nevale gerti po baudą 25 r., kad užtikis geriant. Žinoma žydai pasirupino degtinės pirm 1 d. Liepos m., katra mislyjo da pildinti žmonėms kaip gers pas jūs; dabar kaip negere pas jūs niekas, tai jie sav net peisus rauna. Miestelyj' Punioj' urėd. karcziamą sudegino žydai.

Szj metą Lietuvoj' ankstyba rugiapjutė buvo; priesz Jonines pradėjo rugius kirsti o apie 10 Liepos jau visur buvo suvežti rugiai. Taipgi ir vasarojas.

Birzelio mėnesyje buvo dideli griausmai su audromis kaime Studvariszkėse perkunas uždegė dviejų ukinjū triobas, Jono Andrukevicziaus ir Martino Laksztuczio.

Kaime Treczionise, taipgi perkunas sudegino vienos kampinjkės pirktelę. Pėtnyczio 25 Liepos m. iszdegė kaimas Gireikonys, sudegė suvirszum 20 grinczių tiktai, neskaitant kitų ukiszjū triobų, priezastis užsidegimo neiszirta dar.

Varszavos lenk. laikrasztis „Słowo“ N. 139, 1897 m. raszo, kad surinko isz visų szaulių 132,325 r. ir 4 kap. ant pastatymio paminklo A. Mickevicziui, garsingam dainiui. Paminklas bus pastatytas ant Kriokavos priemiesczio, ties ulyczia Frembacka.

Kada mes lietuviai pastatysime paminklus savo tautieciams, kaip tai: K. Donelai-cziui, S. Daukantui, M. Valanczauskui ir kitiems?

J. Piemenėlis.

Isz Prusu Lietuvos.

Anūmi kartu raszydamas apie „Byrutės“ vasarinę szven-

tę, kuri buvo 20 Birzelio Tilžėje ir neužganėdino susirinkusių dėlei netikusio pasielgimo paczių byrutinkų bei szventės užveizdo dalykūse kalbos. Dabar raszau, kad 18 Liepos, Klaipėdoje, tapo atkartota komedija „Ponas ir Muzikai“ su atlyginimu už prasikaltimą Tilžėje. Lietuvių buvo susirinkę apstingas skaitlius, ir tai lietuviszkūse rubūse, ką klaipėdiszkiai dar nėra iszsižadėję ir už garbę laiką savo rubus nepamesti, ko tarp tilziszkių dovanai jieszkosi. Tarp aplankanczių szventę radosi ir anglų, danų, olenderių kaipo ir amerikonų, kurie Klaipėdon su laivais buvo atkakę. Vienas Amerikos rasztininkas labai daug klausinėjo apie lietuvius ir žadėjo placziam svietui apskelbti. Taipgi maskoliszkų apicierų kaipo ir vokiszjū keletas radosi. Svetimtaucziams ir abelnai visiems labiausiai pamėgo liet. dainos.

Tą patį nedėdienį vietinis Klaipėdos kuningas isz sakyklos didei graudeno lietuvius kad neitų ant „Byrutės“ szventės, su grumzdimu, kad tų nepriimsęs prie Dievo Stalo, kurie lankys „Byrutės“ szventę. Bet tas jo bauginimas iszėjo vien tikt ant gero, nes lietuviai patyrę bažnyczioje kad bus lietuviszka szventė, statei isz bažnyczios, knygas po pažaste pasikiszę, ėjo į szaulių (strielczių) namą, idant persiliudytu patys kame tiesa yra. Tuli lietuviai keta kunjgą apskusti dėlei to dalyko, bei kad nevieta bažnyczioje apie tai kalbėti ir žmones gandyti, kas yra veikiama mūsų tautos reikale ir pasilinksminimūse mūsų paczių kalboje.

Lietuvių prieszai kaipo ir patys iszgamos vėl baisei sujudo, matydami, kad lietuvisztė sparcziai keroja. Iszgamma Trauszys, redaktorius „Konzervatyvų Draugystės Laiszko“ tapo apskustas tieson už

apszmeizimą draugystės „Byrutės“ kaipo ir priverstas tapo patalpinti savo laiszkpalaikyje atsiszaukimą „Byrutės“ dr. virszinjkio p. J. Lapino, atsakantį, ant apszmeizimų bei melų nū Trauszio paleistų. B.

Isz Kitur.

— *Guatemala, Vidurinė Amerika.* Revoliucija, kuri pirm keletos mėnesių buvo czion kilus ir kuri paskutiniam laike buvo užmigus, ir vėl atsinaujino. Į eiles revoliucionistų stojo daugelis prakilnių szalies gyventojų ir keletas turtingų žmonių, kurie pinigiszka reme revoliucionistus. Tokiu budu randui sunku bus dabar kovoti su revoliucionistais. Iszsyk eiles revoliucionistų ne skaitlingos buvo, bet kas diena jie įgauna naujus pagelbinjkus. O ties miestu Quezaltenango, kurį jie užėmė, prisidėjo prie jų ir dalis randavos kariumenės. Iki sziol revoliucionistai užėmė keletą miestų ir trauke į gilumą respublikos.

— *Meksikas.* 16 d. szio mėnesio, kada prezidentas szios respublikos, Diaz ėjo į parką Alameda, kur buvo susirinkę veteranai, ir pats isz savo rankos norėjo jiems dūti dovanas, pūlė ant jo koks tai jaunas vyras su peiliu rankoje ir norėjo jį perverti. Bet jenarolas Mena, kuris ėjo szale prezidento, pamatė tai ir atstumė; o czia jau ėjusi paliczija suaresztavo jo nedorėlį, ir pasodino į miesto kalėjimą. Tą pat naktį gyventojai miesto įsilaužė į kalėjimą ir nužudė suimtąjį, norėjusį prezidentą užmuszti.

— *Kuba.* Kubieczijų jenarolas Calixta Garcia užėmė miestelius Las Melonas, Meję ir San Pedro, esanczius neper-toli trochos Jucaro Moron. Jeigu jam pasiseks, susivienyjus su jen. Gomezu, perlaužti

tą trochą, tai jau paskutinės sylos jenar. Weylerio bus iszsemtos, ir ispaniszkas randas priverstas bus jį atszaukti nū Kubos.

Provincijoj' Pinar del Rio yra apie 3000 gerai apsiginklinusių kubieczijų. Tame skaitliuje yra ir 300 raitarijos. Paskutinėse dienose jie užėmė miestą Candelarią ir daugel ispanų užmuszė. Apie 500 kubieczijų po vadovyste Castillo užpūlė ant 1400 ispaniszkjū kareivių arti miesto El Carmen ir privertė bėgti. Vijo jūs iki miestui San Jose de Las Lapas. Apart to sukulė ispanus da ties miestu Managua. O kada per tą provinciją traukė jenarolas Weyleris jie sekė paskui jį ir pasilikusius jo kareivius sveikino szuviais.

Provincijoje Santa Clara kubiecziai visai stiprei laikosi. 6 d. szio mėnesio jie perėjo per miestą Cruces, skaitliuje 2000, ir turėjo su savimi daugybę ginklų ir amunicijos, ką, kaip reikia mislyt, pridavė jiems ties miestu Cienfuegos. Szio provincijoje randasi vyriausias kubieczijų vadas jen. Gomez, kuris paskutinėse dienose užėmė miestą Placetas.

Isz Havanos praneszė, kad Dras Domingo M. Capota likosi aprinktas prezidentu kubaniszkos respublikos. Jisai yra da nesenas vyras ir per kokį laiką buvo gubernatorium provincijos Matanzas. Kilus revoliucijai ant Kubos jisai pristojė į maisztinjkų eiles ir daug pagelbėjo kovose su ispanais. Jau dabar kubiecziai nelauke pagelbos nū Suvien. Valst. Amerikos, bet patis, pasitikėdami ant savo sylvų, kovos su ispanais, pakol neiszszivalnys.

— *Ispanija.* Paskala apie rengimasi karlistų pakelti namkarę ir pastatyti ant sosto Ispanijos Don Karlosą sklysta vis platyn.

Net laikraszcziai tankiau

pradedą sznekėti, kad Ispanijoj' kils žymi permaina. Laikrasztis „El Imparcial“, pakeldamas savo skiltise tą klausimą, sako, kad isz tikro szaltinio dasizinojo, kad karlistai po visą Ispaniją rengė slapta kariszkas organizacijas.

Girdint panasias naujienas randas įpacziai atkreipė ant to savo akį, ir kad kartais tas nebut priezasczia kokio sujudimo, uždraudė laikraszcziam apie tai raszyt.

— *Turkija.* Ambasadoriai užrubežinių vieszpатыsečių jau susitaikė kas link iszlygų pakajaus tarp Turkijos ir Graikijos, pasirement ant propozicijos perstatyotos per lordą Salisbury, prezidentą Anglijos ministrų.

Vyriausi punktai tų iszlygų yra szie: paskyrimas tarptautieszkos komisijos dėl prižiurėjimo įplaukimų į Graikijos išdą, paskirtų ant užmokėjimo karės kasztų, taip-gi paszalini-mas turkiszkų kareivių isz Tessa-lijos.

— *Vokietija.* Vokietijoj' nepersenei lankėsi Italijos karalius Humbertas, o jam iszvažiavus Vokietijos ciesorius iszkeliavo į Austriją. Jį patiko Austrijos ciesorius mieste Toti, Vengrijoj'.

— *Maskolija.* Caras lankosi dabar Varszavoje. Lenkai tikisi, kad isz to atsilankymo sulauks kokių palengvinimų. Tūm tarpu ir labiau lenkų neužkenczenti maskoliszkai laikraszcziai nieko priesz lenkus ne raszo. O caras savo kalboje su kunigaikszcziu Imeretinskiu, jen.-gub., iszsi-tarė, kad geidže sątaikos su lenkais. Tokį savo geidimą iszreiszkė tūm, kad prisakė praszalinti nū urėdų visus tūs maskolius, kurie neprietelingai dirba priesz lenkus.

Kiek isz to viso iszeis gero, tai sunku dabar spręsti, nes

tokį laukimai daug sykių visai prieszingai apsireiszkė.

— *Indijos.* Anglai, kaip pereitą syki minėjom, tikėjosi neužilgio nusloginsę pasikėlusius, bet, kaip dabar pasirodo, nevisai tas iszspildo. Teisybė, jenarolui Yeatmanui — Biggsui pasisekė paveržti isz revoliucionistų fortą Saraghari ir kitus, o jenarolui Bloodui sumushti revoliucionistus szalyje Mohmand, bet tas nei kiek nesulaiko pasikėlelių. Jau tą pat dien, kaip jen. Blood sumusžė dalį revoliucionistų szalyje Mohmand atsitiko antras czion jau muszis, kureme anglai tapė sukulti, palikdami ant lauko muszos 140 savųjų užmusztais ir daugelį sužeistų. Kiek mažesnių susirėmimų atsitiko ir kitose vietose, kur tai vieni, tai kiti gavo virszų.

Dalis darbu.

— *Pittsburg, Pa.* Apie 20,000 anglekasių, straikierių, 16 d. szio mėnesio sugrižo prie darbo. Jiems, mat ant konvencijos Columbus, O., buvo prisizadėję kompanai tų kasyklų, kad už toną iszkasamų anglių mokės po 65 c. Apie 23,000 anglekasių da ir dabar nedirba, bet ir jie turbut sugrižsz prie darbo. Mat szie dirba kasyklėse kompano De Armitt, kuris da nenor mokėt po 65 c. už toną. Bet straikieriai nepradės darbo patol, pakol jis neiszpildys jų reikalavimo, t. y. pakol nemokės 65 c. už toną.

Dabartinis straikas apielinkeje Pittsburgo, pagal aprokavimą, kasztavo iszviso 7 milijonus dol. Isz tos sumos \$2,250,000 pripūla straikieriam kaipo mokestis, o likusieje pinigai ant kompanijų pripūla, kurios, sustojus darbui, tiek turėjo blėdies.

— *Hazleton, Pa.* Straikas nepasibaigė, bet da daugiau

anglekasių sustraikavo. Apie 150 straikierių isz kasyklų Buck Mountain nuėjo į kasyklas Cross Creek Coal, esanczias Eckley ir privertė czion dirbanczius pamesti darbą. Kada apie tai dasigirdo jen. Gobin iszsiuntė kareivius, bet straikierių,ėjusių isz Buck Mountain, nepavijo, nes tie nekeliuėjo, tiktais takais kalnūse, kurių kareiviai nežinojo. Kareiviai tada sugrižo atgal.

Kasyklose Monarch Washery buvo pradėję dirbt suvirsz 100 anglekasių. Bet vos apie tai dasigirdo straikieriai pasiuntė savo paczias ir dukteris, kurios paėmusios lazdas ir akmenų nuėjo iszvyti isz tų kasyklų dirbanczius. Pamatę szie tais moteriszkas pametė darbą.

Ir kasyklose Star Washery apie 100 sugrižo prie darbo. Bet ir isz tų paczios ir dukters straikierių iszvižo dirbanczius.

Dasigirdęs apie tai jen. Gobin pasiuntė raitariją, bet toji buvo bereikalinga.

Isz Honey Brook tulas krautuvės savinikas partraukė daugybę revolverių ir patronų, ir moteriszkosios straikierių apsiginklino tokiais. Jen. Gobin rupeстыje, isz tos priezasczies.

Isz Amerikos.

S m i r d a n t i s v a r m a s
(ū d a s .)

Isz Portland, Oregon, raszo, kad paskutiniam laike atsirado czion varmai, kurie baisiai negardų kvapą iszdūda. Vienam name prie Washington ulyczios daugiausia jų yra. Vienas isz tų įsilipo į gurbą, kureme buvo sumestos gromatos, tulam ofise ir taip viską savo kvapu pasmirdino, kad clarka to ofiso skundėsi urėdnikui sveikatos užziuros, sumesda mas kaltę ant szale jo ofiso buvusio mėsinjko, mislidamas, kad isz jo mėsinyczios tas kvapas paeina.

Tasai varmas nėra didesnis nū vapsos ir dėlto sunku kur jį patėminti. Jau ir pirm keletos metų atgal, kaip nekurie pasakoje, yra matę tokius, bet daug jų nėra buvę. Ir isz praėjusio laiko žinoma yra kad jeigu jų atsiranda kad ir nors viens tiktais kokiam name, tai czion gyventi jau negalima; o norint surast jį reike visus plyszius ir kožną daiktėlį name gerai iszžiuret, kad radus jį iszimest. Pereitose dienose vienas isz to miesto gyventojų sugaudė kelis tokius varmus ir sudėjęs į dėzukę ketino siųsti pas tulą garsų entomologą rytūse, kad tas isztirtų prie kokio skyriaus varmų reike szį priskirti ir kokį jis vardą moksliszką turėtų. Kada atėjo pas jį vienas jo draugas, jis norėjo jam tūs parodyti ir vos atidarė dėzukę, jo draugas apalpo nū kvapo tų varmų.

N a v a t n a v a i k o
l i g a .

Septynių metų vaikas tėvų J. D. Powers isz Kansas City, Mo., tur galvą daug didesnę už visą liemenį. Tėvai kreipėsi dabar prie daktaro Coffin, kad tasai sulaikytu taip nenatraliszką augimą galvos. Abudu Powers da nepersenei pribuvo į Kansas City isz Junction City, Kansas. Galva vaiko pradėjo augti už 24 adynų po jo gimimo ir dabar isznesza 38 colius per vidurį, t. y. du sykius didesnė kaip kad turėtu but vaiko 7 metų. Svere daugiau negu visas liemū ir kaklas vos atlaiko ją.

Daktarai tą ligą pavadinu „hydro cephalus“, arba „vandū ant smegenų“. Operacija dėl nuleidimo vandens but labai paojinga, dėl to dr. Coffin užraszė gydūles ir ziurės kokios pasekmės isz to bus. Tėvai yra per biedni, kad szaukti pas savę daktarą, todėl kreipėsi prie miestiszko daktaro.

Kalifornijoje atrado daugybę aukso, cidabro ir vario.

Raszo, kad McNeil ir Geo. Hamer isz Willow Creek, pavieta Humboldt Kal. valstijoje, atrado gyslą susidedančią isz aukso, cidabro ir vario. Vienas tonas iszkasto czion kvarco, iszdūda: 584 uncijas cidabro, 1,165 unc. aukso ir 1,400 svarų vario.

Audra mieste Post Arthur, Tex.

Audra, kuri siautė czion 14 d. szio mėnesio iszvertė daugybę namų, szeszis žmones užmuszė ir asztūnis sunkei apkulė.

Ta pati audra perlėkė ir per kitus miestelius tos valstijos ir daugel blėdies padarė. Pakilo nū jurių pusė ir neszėsi su baisiu paszėlimu, naikindama viską ant savo kelio.

Superintendentas policijos uzdraudė laikyt darbinikiszkas kalbas.

Isz Chicago, Ills., raszo, kad superintendentas policijos, Schaak, iszdavė 13 d. szio mėnesio padavadyjimā, uzdraudžentį socializskiem kalbėtojam laikyti praneszimus ant publiszkų susirinkimų. Mat pereitose dienose garsus socializskos partijos kalbėtojas, Debs, laikė praneszimus apie darbinikiszkus reikalus ir baisesi peikė valdžę szios szalies, kad leidze tokias barbarybes daryti, kaip tai atsitiko apielinkėje Hazletono. Savo kalboje Debs iszstarė, kad darbiniko kraujas tur but nutrįtas krauju milijonierių, ir dovanos negal but czion jokios. Pasekme tokios kalbos buvo smarkus zmonių sujudimas. O superintendentas policijos bijo, kad kokia demonstracija nepakiltų ir dėl to uzdraudze ant toliau laikyti praneszimus.

Kaip isz szio galima matyt, tai milijonieriai tur but kito

Dievo salvesti ne kaip darbinikai ir darbinikus valė zadyti, o milijonierių, mat, Dievas nevelija!

Baimė priesz geltonąjį drugi (karsztligę.)

Jackson, Miss., 15 d. Rugšėjo. Sostapilis Valstijos veikneteko gyventojų. Prekyba ir pramonė sustojo, net laikraszcziai neiszeina. Tas viskas stojosi dėlei baimės geltonosios karsztligės.

Sziadien mirė antsyk 7 ypatos, o daugelis apsirgo. Dėl to kas tiktai gal apleidze miestą. Mieste Edwards, tolume 20 mylių nū Jackson jau ir pasirodė sziliga ir skaitlingai aukų žmonėse pagriebė.

Valdzios dėda konodidžiausią rupestį, kad nuvyti tą baisę ligą, bet kas tai neszėka. Aplink miestą stovi sargyba ir nieko neleidze, o isz vaziujanczius isz miesto dezinfekcijai padūda. Isz Washingtono ant paliepmo valdzios atvaziavo daktarai, kad gelbėti sergantem ir kogreicziau ligą panaikyt.

Linzevojo penkis plėszikus.

Gyventojai pavieta Ripley, Indianos Valst., įpykinti tankiu apiplėszimu dienos laike nutarė kaltinikus savaip nubauti, ir nakties laike, penkis plėszikus, pakorė po medziu, augancziu ant vyriausio miestelio skvėro.

Plėszikai szie dienos laike sustabdydavo parvaziujanczius isz miesto farmerius ir atimdavo pinigų, gautus už pardūtus mieste tavorus. Nesykį jie užpūlė ant gyvenimų farmerių ir visokiu budu kankindami privertė pasakyt kur pinigai arba ir patiems atneszti. Nepersenei atėjo į namus farmerio ir, radę tiktai farmerką namieje, liepė pasakyt, kur pinigai; bet kaip toji nenorėjo da sakyt tai pasodino ant karszto pecziaus

ir tol laikė, pakol nepasakė. Tokiais ir kitokiais budais smarkei įgaskino farmerius. Dabar kantrybė farmerių perėjo ribas, susitarė apie kelioliką ir, nuėję į miesto kalėjimą, kur tie plėszikai sėdėjo paimti per policiją, iszlaužė duris ir iszvedė, pakorė.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

— Elizabeth, N. J. Musų miestelio lietuviai paskutiniame laike smarkiausiai subruzdodo, kad galutinai nusprendė isitiekti sav organą kurio vardas bus bene „Pasaulė“ — (World), kurio redaktorium „de nomina“ bus D. B. Brazinskis. „Pasaulė“ spaudinsis „Garso“ spaustuvėje o Brazinskis Elizabeth'e bus tiktai ekspeditorium. Nors laikraszczių yra jau kaip grybų pridygusių po lytui, bet ant kiek pasirodo, kad sziadien veikįvyks kiekvienoj' liet. parapijoj' po laikrasztį.

Szio mėnesio 5 dieną buvo Kliobo susirinkimas į kurį pristojė nauji 9 draugai. Savo nutarime nusprendė perstatyti vieną lietuvį ant palicmono.

Parapija skolos turi dar per \$2,000, nors „Garsas“ N. 35 Keleivio laiszke, raszo, kad „įstengė jie pastatyti grazią baznyčią, apmokėti skolas ir dabar stato didelę kleboniją“ kuri kasztūs per \$3000.

Elizabeth'iszkis.

— Plymouth, Pa. 18 Ruošėjo. Vakar vakare atsibuvo susirinkimas Plymouth'o lietuvių, dėl iszreiszskimo sympatijos musų broliam darbinikam, straikūjantiem apielinkėje Hazletono ir kitur, ir pakelimo protesto priesz nezmoniszką pasielgimą valdzių su straikieriais artymais Lattimero.

Susirinkimą atidarė A. Riskeviczia, o po jo p. J. Pauksztys paaiszkino mierį susirinkimo ir perstatė iszrinkti virszin-

nius susirinkimo. Po iszrinkimo tokių uzprazė Dr. J Szliupa, kuris buvo už poros dienų pirmiau kviestas pributi ant to susirinkimo, užimti kalbą. Daktaras J. Szliupas paaiszkino nors trumpai apie pradžę kilimo darbinikų ir kumitas buvo iszszauktas.

Pirma pradze sujudimo darbinikų apsireiszke Anglijoj, iszradus ten pirmą masziną, kuri su laiku atėmė nū darbiniko darbą, pagelbėjo pavienėm ypatom greicziau sukrauti turtą ir privertė darbiniką mislyti apie savo padėjimą ir jieszkoti kelio, kaip iszsvengti bado. Dėlei tų priezasczių kilo tada revoliucija pramonėje. Bet kaip tankus kovojimas su davėjais darbo neatneszė daug gero, darbinikai susiprato, kad kitokiu budu jie nepergalės savo skriaudėjų, pakol valdze neužtars už jūs, ir dėl to pradėjo tverti politizskas draugystes, kad įgyti su laiku darbinikiszką valdžę szalies.

Toliau nurodė pasekmes Prancuzijos revoliucijos ir kiek naudos atneszė panaikimas vergybos visokiose szaliese. Po tam perėjo prie krutėjimo darbinikų abeluai viso-se Europos vieszpatystėse ir Amerikoje. Nors konstitucija Suv. Valst. Amerikos pripazino, kad koznas zmogus yra lygus, ir kad tur tiesą jieszkoti sav geresnės ateitės ir laimės ir valdze szios szalies privalo užtarti už to jieszkanczius, sziadien tos konstitucijos tiesos yra sulauzomos ir darbinikas ne tur jokios tiesos. O tas viskas dėl to yra, kad valdze szios szalies pateko į kapitalistų rankas, kurie vien savo reikalus tikt ir užtare. Dėlei to tai ir straikai darbinikų jieszkanczių kasnio dūnos neatneszė naudos. Kad to nebut ir kad darbinikas ne but laikomas vieton szunų ir užmuszamas, kaipo tokis, kaip tai matom isz atsitikimo apie-

linkėje Hazletono, ragino riez-
tis ir lietuviskiem darbininkam
į polytiszkas draugystes ir ru-
pintis, kad laike rinkimų pasta-
tyti į kandidatus jeib kokio val-
džios urėdo žmones darbo, ku-
rie rupinsis reikalais darbinį-
ko, o ne kapitalistų. Ragino
taip-gi, kad lietuviski tėvai
siųstu savo vaikus į mokslai-
nes, nes kasztas ant to iszdė-
tas niekad os ne nueis ant vėjo
ir su laiku szimteriopai bus
apmokėtas.

Apgailėjo, kad lietuviai taip
mažai da rupinasi apie page-
rinimą savo buvio ir nū mok-
slo szalinasi.

Pabaigus jam savo kalbą
da keletas isz vietinių lietuvių
iszlarė po keletą žodžių ragin-
dami laikyties visiems vieny-
bėje ir savo reikalais daugiau
rupintis.

Po kalbai Dr. J. Szliupo
buvo daryta kolekta ant nau-
dos straikierių naszlių ir sira-
tų, likusių pō užmusztais arti-
mais Lattimero, ir surinko
\$10,36. Kadangi su taip ma-
ža suma negalima daug kam
pagelbėti nutarė da atsiszaukti
į vietinias lietuviszkas drau-
gystes, kad tos kiek paaukau-
tų, ir pagaliaus rupintis, kad
ir lenkai ir slovakai isz Ply-
mouth'o prie to prisidėtų ir
iszvien visi tą reikalą varytų.

Po kalbai Dr. J. Szliupo
buvo skaityta rezoliucija, kuri
vienu balsu tapė per visus pa-
tvirtinta.

Rezoliucija taip skamba:

Rezoliucija.

Apsvarstę, kad sziiuse susi-
rėmimūse tarp kapitalistų ir
darbininkų, turtas kapitalistų
yra daugiau apsergemas negu
gyvata vargszo ir badą ken-
tanczio darbinįko, mes, ukėtai,
Lietuviai Plymouth'o, Pa., ant
visūmeniszko susirinkimo 17
d. Rugsėjo 1897 m. nutarėme,
kad

Suszaudymas straikūjanczių
darbininkų netolymais Latti-
mer, Pa. yra barbarybė ir nie-
kas kitas, kaip tiktai žmogzu-

dystė, padaryta per szeriffą
Martina su jo pagalbininkais, ir

Nutarėm atsiliepti pas gu-
bernatorių Hasting'ą, kad sze-
riffas Martinas butų kovei-
kiausiai praszalintas nū urėdo
ir atidūtas priesz prisaikintųjų
sudą (jury of Citizens) ir

Nutarėme praszyt gubernato-
riaus Hasting'o, kad atszauk-
tu kariumenę isz pavieto Lu-
zernes ir priverstu anglių kom-
panijas užmokėti kasztus par-
traukimo ir užlaikymo kariu-
menės, kuri czion suvis nerei-
kalinga.

Iszreiszkiamė savo szirdingą
sąjausmą dėlei užmusztų, sira-
tų, naszlių ir straikūjanczių
darbininkų, apielinkėje Hazle-
tono, Pa.

Pirmsėdis *Jonas Lizdas*,
Sekretor. *Jonas Simanovicze*.

Kopija rezoliucijos tapė pa-
dūta į angliszkus laikraszczius
ir nutarta iszsiųsti gubernato-
riui, District-Attorney ir vy-
riausiam sudžiai.

Vietinis.

— *Minersville, Pa.* Dieną
13 ir 16 rugsėjo buvo laikyti
visūmeniszki lietuvių susirin-
kimai kas link straikierių apie
Hazletoną ir kitur. Buvo lai-
kytos kalbos apie darbinįkisz-
ką klausimą ir apie pasielgi-
mus ar mierius kapitalistų su
darbininkais, kame perstatyta
buvo ir skerdynės niekumi ne-
kaltų anglekasių netolymais
Lattimer, kur krito keletas ir
mus tautiecių.

1 Susirinkusieji užprotes-
tavojo prieszai baisuniszką pa-
sielgimą valdžios, ir priesz
žmogudį szeriffą Martina rei-
kalaudami, kad Martinas kaip
galvažudys butų per gubernato-
rij nū urėdo praszalintas ir
aresztavōtas, atidūdant dėl nu-
baudimo teisdarystei.

2 Kad gubernatorius mili-
ciją, kaipō nereikalingą dėl
Hazletono spakainų žmonių,
teiktusi atimti.

3 Kad kasztus koki panesz-
ti ant milicijos užlaikimo apie-

linkėje Hazletono, užmo-
kėtų ne steitas, bet kompanija,
nes kompanija ant spakainų ir
neginklūtų žmonių darbininkų
pati užtraukė, per praszimą
pas gubernatorių, miliciją, to-
dėl tegul kompanija ir užmo-
ka kasztus, o ne valstija.

Ant 16-tos dienos susirinki-
mo, atsilankė ir daktaras
Szliupas isz Scranton, ir laikė
per 1½ adynos prakalbą susi-
rinkusiems lietuviams kas link
darbinįkiszko klausimo. Tas
nutarimas padūtas į angliszkus
laikraszczius.

Victinis.

Antra Kražiu skerdy- ne Amerikos laisves szalyje.

Hazleton, Pa. Pastarm lai-
ke pranesziau Tamistoms apie
surinktas aukas dėl bedarbių
lietuvių, straikūjanczių vaka-
rų szalyje, ir kiek paminėjau
apie straiką mus apielinkėje.

Sziadien praneszu visiems
savo broliams, kokios pasek-
mės patiko straikūjanczius
darbinikus Amerikos laisvės
žemėje. Kaip jau žinote, kad
apielinkėje Hazletono prasidė-
jo straikas priesz keles sąvai-
tes atgal; tai-gi 10 d. szio mė-
nesio darbinikai dviejų angle-
kasyklų, prigulinczių prie Par-
dee & Co. Mt. Pleasant ir
Crambery, nebudami užganė-
dinti nog savo darbavių, su-
sitarė skaitliuje apie pustreczio
szimto ar daugiau ir ėjo į Latti-
mer, atstume 6 angl. mylių nū
Hazletono, sustabdyt ten dir-
banczius darbinikus. Bet kaip
tik jie spėjo pasiekti augsz-
cziau minėtą vietą, pasitiko jūs
szeriffas Luzernes County, p.
Martinus, kuris buvo užkvies-
tas per kompanijas ant darbi-
ninkų galvos. Szeriffas turėjo
su savim apie 90 ginklūtų vy-
rų, darbinikai, apart Ameri-
koniszkos vėliavos, nieko dau-
giau neturėjo. Szeriffas norė-
jo iszsyk atimti isz darbininkų
vėliavą, bet szie nepavelijo to

daryt ir traukė sav toly a viesz-
keliu. Tada szeriffas liepė
jiems sustot ir sakė, kad jie ne
tur tiesos eiti tolyn, jie sustojo
ir pradėjo sznekėtis, tada sze-
riffas suszuko į savūsius:
„One, two three“, ir szeriffo
gauja paleido szuvious į darbi-
ninkus. Kraujas papludo, o isz
visų szalių girdėtis buvo vaito-
jimai ir baisus szauksmai su-
zeistų. Artimi Lattimer gy-
ventojai apsako szį atsitikimą
su aszaromis akise. Pa-
szautieji stengėsi pabėgti, bet
nūzmus žmogzudžiai da iszszo-
vė porą sykių ir keletą isz be-
ganczių paguldė ant zemės.
Da gal but ir ilgiau traukusis
ta nežmoniszka rėgykla, kad
gyventojai Lattimer ne butų
pradėję bėgt ir szaukt ant sze-
riffo ir jo razbaininkų, kad nu-
stotų. Paszauti iszbėgiojo į
artimus kalnus ir sunku jūs
buvo surasti, nes kiti mirė ten.
Tiktai į antrą treczią dieną pa-
sisekė jūs surasti. Tarpe ne-
laimingųjų suzeistų ir užmusz-
tų yra didziama lenkų ir slo-
vakų; taip-gi ir 9 lietuviai,
kurių vardus czion padūdu.
Užmuszti buvo: 1) Jonas Ta-
ranaviczius, metų 40, Suvalkų
gub., Lazdijų parapijos, pali-
ko paczią ir 3 vaikus, 2) Ant.
Grikis, m. 33, Suval. gub.,
Simno par., paliko paczią ir 2
vaikus, 3) Pranas Keidelis,
m. 20, Suval. gub., Veisėjų
par., nevedęs, 4) Jokubas Ta-
mosziunas, m. 21, Vilniaus
gub., nevedęs, 5) Rapholas
Kakevicze, m. 26, Vilniaus
gub., nevedęs. Suzeisti: 1)
Kazys Dulus, m. 33, Vilniaus
gub., par. Daugupaczių, turi pa-
czią ir 2 vaikus, 2) Adom. La-
pinskias, m. 24, Vilniaus gub.,
nevedęs, 3) Andrius Jieszman-
tas, Suval. gub., Lazdijų par.,
nevedęs, 4) Andr. Pecziuko-
nis, Suval. gub., Lazdijų par.,
nevedęs. Isz suzeistų gal isz-
liks tikt Jieszmantas. Pagal
gyditojų pasakojimą isz kitų
suzeistų gal iszliks 4.

Kaip tiktai pasklydo gan-

das apie szj nezmoniszka atsitikima, tujaus miesto gyventojai, citizens, suszauke visotina susirinkima. Susirinkusieje iszreiskke sympatija uzmusztiem ir suzeistiem, taiposgi perleido rezoliucija, jog szeriffas ir jo pagalbinikai turi but aresztavoti ir kaltinami uz pirmo skyriaus zmogzudysta; nekurie isz anglu atsiliepe, kad reike savo suda ant ju atlikti, t. y. visus linczevoti. Bet policija ir kareiviai neleido net aresztuoti.

Kada szeriffas sugrizo i miesta tujaus isziuntė telegramą pas Pensyl. gubernatorių, sakydamas, kad „foreigneriai“ kele maiszta ir prasze, kad atsiustu Valstijos milicija. Dagirdę apie tai amerikoziski ukesai pakėle protestą priesz tokį szeriffo darba.

Pas uzmusztusius nerado jokio ginklo, apart pas viena mazo peiluko.

11 d. szio mēnesio tapė suszauktas antras visotinas susirinkimas, pietvakarinėje dalyje miesto Hazletono. Kalbos buvo laikyotos yvairiose kalbose. Lietuviszikai kalbėjo kun. J. Martiszius. Kalbėtojas nurodė nezmoniszka pasielgima szeriffo ir jo pagalbiniku. Daugiausia karszcziauvo airai, kurie reikalavo, kad butu uzvesta byla. Ant galo tapė iszrinktas centraliszkas komitetas, isz visų tautų po du vyru. Isz lietuvių tapė iszrinkti kun. J. Martiszius ir J. Kazakevicze. Tos pat dienos vakare pribuvo sekretorius Austrijos konsulio isz Philadelphios, ir prasidėjo tyrinėjimai; bet sunku ką isztirti, nes suzeisti kasdien mirszta ir žmonės uzimti tikt ju laidojimu. Panedėlyje, 13 d. szio mēnesio, buvo palaidota 9 lenkai ir 3 lietuviai.

Liudna tai buvo scena, kada apie 15,000 žmonių liejo graudzes aszaras. Jenar. Gobin, kuris dabar stovi mus apielinkėje su 4000 kariume-

nas, norėjo uzdrausti daryti kokią demonstracija laike lydėjimo, bet nepaisant ant to laidotuvės atėbuvo po graudzios muzikos.

Ant galo noriu paminėti, kad jeigu atsirastų geras valios tautiečiai ir teiktosi pagalba atsiusti likusiom nuzlem ir siratom, arba del jieszkujimo teisybes, gal siusti ant rankų centraliszko komiteto. Kolektos yra renkamos pas visas tautas. Rusinų „Susivienijimas“ paskyrė ant to reikalo \$500, o lenkų „Związka“ \$1000; tai-gi ir lietuviams reiktu nors mazu szapeliu prisidėti prie to.

Lenkai prisidėjo pinigais, bet, kaip girdėt, prisidėjo ir prie kraujo praliejimo. Kalbos eina, kad ir keli lenkai buvo zudyti savo brolius, vieno isz ju pravardė Janovskis.

Viskas dabar pas mus kaip numirę. Darbai sustojo, tik tai apie ladjimą numirusių didelis judėjimas.

Prie lydėjimo mes norėjome neszti iszraszta atminimą, jog likosi nužudyti uz jieszkujimą kasnio dūnos, bet miestas nepavelijo, ypacz tam prieszinosi jenar. Gobin.

He. Jctonic

Pasikalbėjima su k.D.

— *Freeland, Pa.* Ant apszasyto N 35 „Vienybės“ atsitikimo ant lenkų pikniko kun. D. dūda phi'ozophiszka atskrymą, iszsidriekusj nog penkių mastų. Gerš kad mes, lietuviai vis sulaukeme naujus stropius darbinikus ant lietuviszkos dirvos, kitaip lietuviszka literatura turėtu nupulti, ir lietuviszka presa neturėtu jokios vertės. Matote, turime žinot, jog lietuviszka presa szia dien kyla. „Saulė“ iszeina jau du kartu ant nedėlios. Tai-gi kaip kada galėtu pri-trukti rasztų, nes Maszotas, kaip dūdasi patirti, tvere vėl naujus amzius, ar naują para-

pija. Jādieszius, subankrutijes baznyzia Brooklyne persikėle i szventas vietas, pinigus iszdalino ant pavargeliu; o pats apszriuko, vietoje amato — malda. Teologiszku-gi s apszu „patriubyjimo“ buvo vi- so szidm kaitu priukę; na o plil. „Saulės“ Jakszta but reg. lėjo, kad o-gi „Saulė“ del to spaudia, kad bu u mat; be-gi buvo, kada su „Taradaika“ o-jo geras busenes, bet jau 97 m. užpūle strai- kas ir priekalai nustojo kalę. Tai-gi dabar, kaip matome isz patilpusio straipsnio „Saulės“ N. 73, kun. D. griebesi stropei uz plunksnos ir vienas ketina atlikti uz visus augsz- cziau minėtus literatus, papildydamas „Saulės“ lapus. Ale kas ma darbo apie presą! asz privalau rupjtiis apie savo svei- kata; taip szia dien nedagalau- ju, kad visai ne kas, ir tai vis, mat, po to pikniko. Grifas bjaurybė laužo visus kaulus. Matote didelis szokis niekados neina ant sveikatos. Ale sza lin ir su liga, juk turiu sku- bintis pas kun. D., kuris szau- kė del pasikalbėjimo. Pirmas mano klausimas: del kokios priezasties kun. D. nori užgin- ti buk asz neesu Freeland'o parapijonas? Del iszvedimo szio klausimo isz tamsybes priduriu, kad jau trys metai kaip gyvenu prie paczios kle- bonijos, ir jeigu tik meldzemas kun. J. D. pasiszauksi mane tankiaus pasikalbėti, tai dūdu garbės zodj, kad asz Tamsta pripratysiu prie motiniszkos kalbos, pripratysiu ją pamylė- ti ir nereiks aimanūti kad Lie- tuvos sunus pjauna savo mo- tiną brauge!

Nereike paisyti kum asz bu- vau Lietuvoj; ir kur ten pat- vorj ar dilgėlese gulėjau. Tu- rime žinoti, kad cze yra Ame- rika, free kontre. Lietuvos at- sitikimai senei perėjo, atmi- nimas ju pasibaigė su nykstan- cziais, sakysim, dumais. Juk ir kun. D. szia dien esi patsai

sav klebonu. Kas link primj- to Tamistos anonimo S... asz visai nenoriu tikėti, kad S... bėgtu ant pikniko. Juk ir asz ir kun. J. D. ten lanke- vos ir da daugiau sukomės prie valsų ir polkų iki vėly- bam vakarui. Baigdamas sa- vo trumpą straipsnelį turiu už pareigą atsakyti ant dviejų kun. D. uzmetimų. Tamsta sakai jog nereike dyvitis, kad lenkai dainavo ant minėto pik- niko „jeszcze Polska niezginę- la“. Manęs visai neapeina lenkai, ne ju piknikas, ne ju dainos. Asz tik priminiau lietuviams, kartu ir Tamstai, kad jie taip lengvai dūdasi apsidumti akis lenkiszkos dulkėms per jusų įtekme. To- liau Tamsta klausia, ką lietu- viai dainuja savo susirinkimū- se? Atsakau, jog tėvynainiai dainuja „Tu Lietuva, tu Dau- guva“, o lenkinikai panaszei, kaip ant lenkų pikniko skal- do viens antro zandus. Už panasų barszkėjimą kausų reike pasidėkavoti lenkisz- kiems ponams ir ju augsztes- nei kulturai.

Su szeis zodziais baigiu savo kalbą, kada-gi nenoriu perdaug Tamstą apszunkyti, nes ir dabartiniam jusų audi- me yra sumaiszta ataudai su metmenais. Beja da vienas klausimas, kuris gal jusų aug- szta garbę turės uzimti: Ant pastaro Freelando parap. ba- liaus ir ant dabartinio pikni- ko teko regėti, jog kun. D. numetęs klerikaliszka apikak- lę, tai yra zymj kunigystės, o uzsidejai su atverstais kampais apikakle. Szis klausimas ma- nę kietai uzima ir antram mu- sų pasikalbėjime meldziu ne- užmirszti iszaiszkjti.

Greitakojis.

Eiles

Pranciszkaus Sekupasakos.

(Tąsa)

Paliove griaut ir baubt kanūlės, Laukus jau vėl nera pulkų

Tik viens paszautas ir parpūles
 Bet gyvas tarpė užmusztų;
 Ir mislyja: „ką czion asz blogo,
 Ką pikto artymui dariau,
 Kam atitraukė nū to stogo
 Kuriam ramiai asz gyvenau?
 Už ką czion gausiai liejos
 kraujas,
 Kam atvedė pulkus czionai?
 Kareivius veja czion, kaip gauja
 Žverių, kad musztus mirtinai.
 Ar už tėvynę, už liūsybę?
 Bet ką czion? ponams to nereik,
 Jiems reik tik turtų ir links-
 mybių
 O tu už jūs numirti eik.
 Mat prastas yra ant to sutvertas
 Kad ponų reikalams tarnaut,
 Pas jūs esi tu szuns tik vertas
 Už jūs reik dūtiesi nukaut...
 Parneszkie, jūdas varne, žinę
 Į mano gimtinius namus,
 Ten manęs lauke nusimine,
 Bet nematysiu asz jau jus.
 Parneszkie, žirge, mandierelę
 Mieliams tėvelems, seserims,
 Tegul ją plaus su aszarėlėms
 Pakolei Diev's ir jūs ne'tims.
 Tik jus vieni ant viso svieta
 Gailėtis mokat isz szirdies;
 Mes ponams įrankio tik vietoj,
 Mes numirėm, ir ką iszties
 Jiems mus vargingų da gailėtis,
 Da rupysis dėl mus katras;
 Kad jiems tarnauti, jais gerėtis
 Kitus kvailius jie sav suras.
 Ir vėl dėl mislių szetoninių,
 Dėl savo laimės ir garbės,
 Jie dūs pasmeigti ant deiginių
 Visus kareivius kiek turės.
 Ar tinka mą prakeiktas kardas,
 Sunki kareiviszka taurė,
 Kada mą miels artojaus vardas
 Palsi jauteliai ir orė.
 Ten mano myrczio nieks ne-
 geidže
 Pas mielus brolius, tėvelius,
 Ten meilės saulė nesileidže
 Nėjokius ilgus metelius.
 Tenai puszelės siubūnelės,
 Placziai iszskėtusios szakas
 Vilioja jauną artojęlį
 Silsėtis per dienos kaitras.
 Raiba gegutė ten kukūja,
 Jai paukszczių padeda pulkai,
 Ir niekas niekad nedejūja
 Pakoleik ne žili plaukai.
 Dabar ne eglė ten siubūja,

Iszskėtusi plaezes szakas,
 Tai motinėle ten dejūja,
 Iszkėlus sielvartoj' rankas.
 Dabar ne aržūlas augsztasis
 Iszkėlęs galvą žiur žemyn,
 Tėvelis verke tik baltasis,
 Kasdiena eidamas senyn.
 Dabar ne obelis žalioji,
 Liugūja vėjo pucziamą
 Seselė rauda tik jaunoji,
 Rutas žaleses skindama.
 Broleli mažas, tu nors stokie
 Į mano vietą pas tėvus,
 Ir laimę sav ir jiems įszkokie
 Beardamas placzius laukus.
 Tegul vieni didzturcei pjauges
 Kad taip jau geidže kraujo jie.
 Bet akys temsta, teka kraujes...
 O tėviszke, sudiev' sudiev!..“
 XXXII.
 Ant kalno Ramaujos ugnelė
 tvaskėjo,
 Ugnesarģė ilgai į jają žiurėjo.
 Tvaskėkie ugnele nakties tam-
 sumyne,
 Ramykie mą szirdį ką trinka
 krutinėj'.
 Paliepkie vainikui, kad galvą
 ne spaustu,
 Paliepkie tu szirdžei, kad mei-
 lę nejaustu.
 Rutelių vainike, gentarais ap-
 sėtas
 Sakykie, ką veike vaikin's nu-
 mylėtas,
 Sakykie, kad gano jis žirgus
 greitūsčius,
 Sakykie, kad kauja jis prie-
 szus baisūsčius,
 Sakykie jo szirdžei, ką meilės
 nejaucze,
 Kad da pamatyti nors sykį jį
 gauce,
 Kada apkabinus asz jam pa-
 sakycziau:
 „Asz myliu isz tikro, o tu tik-
 tai tycziai.
 Sudiev jaunikaiti, buk sveiks
 bijunėli,
 Skaistusis jurgyne, raudons
 putinėli;
 Asz tavę mylėsiu, asz tavę gū-
 dosiu,
 Su szirdže sutrinta szę ugnį
 dabosiu.
 Tik szits aržūlynas į dangų
 žiurėdams,
 Gegutę kukūjant kas diena

girdėdams,
 Tik szitas mėnulis, ką links-
 mas taip plauke
 Sakys tav: jis myli ir tavę jį
 lauke.
 Bet tu toks atžulas tau meilės
 nereike,
 Visitavę girę, o manėtik peike“.
 Ugnesarģės jausmas vargingos
 jaunosios
 Kaip auksas ant dugno jure
 lės giliosios.
 Ir veidus užsėmus jį gailei vai-
 tojo,
 Ugnelė tvaskėjus tū tarpu sus-
 tojo.

XXXIII.

Auga aržūls ir lapoja,
 Leidze didelius ugius.
 Nė ant vėtrų neatboja,
 Nes kamienas netrapus.
 Platus lapai trijų colių,
 Stelbe mažesnius medzius,
 Bet jis nežiuri ant brolių
 Bile jis tiktai nedzius.
 Storas drutas augalotas,
 Nesibijo nieko jis, —
 Ar bus dienos ukanotos
 Ar bus vėjai, snigs, ar lis.
 Kietas, drutas jis ir žales,
 Rodos vadovu tylium,
 Aplink jį pilnos szalys
 Aržūlaiczių mažesnių.
 Sykį debesys atgriovė,
 Buvo viesula graži. —
 Senį su szaknims iszrovė,
 Liko aržūlai mazi.

XXXIV.

Szyj' pavasarį derlingą
 Aržūlaiti sodinau,
 Ir sav vienas nelaimingas,
 Tokią dainą dainavau:
 „Augkie aržūle szakokie,
 Augkie ik paczių dausų
 Mus anukams pasakokie
 Apie vargą boczių jų.
 Ir už szinto kokio metų,
 Pasakykie mus vaikams,
 Kad mes vargą vargt papratę,
 Jau pasidavėm vargams.
 Užniuniūk jiems dainą liudną,
 Kaip per tavę vėjas pus,
 Apie protėvius, jų budą,
 Apie kancę, vargą mus.
 Kaip skaudus dėl tavės kirvis,
 Ką tav' kirs vaikų vaikai;
 Taip dėl mus yr skaudzios vir-
 vės

Ką suriszo mus vargai.
 XXXV.
 Isz lenkiszko.
 Du aniolu belėkdamu susėjo,
 Dausose aukszcziiau visų kalnų.
 Kaip auksas vieno aprėdals
 žibėjo
 O akys, kaipo pazara dienu,
 O kitas jūdūse aksomūse plau-
 kė,
 Platimos szviesa isz jo akių,
 Jo veidas laimės tiktai žmo-
 gui laukė,
 O ant galvos vainiks, buris
 zvaigždzių.
 „Grijtu isz žemės“, — tarė pir-
 mutinis —
 „Ten žmonėms reikėjo dorą sėt,
 Nuskūst reikėjo, kas buvo nu-
 siminęs
 Ir ant žmonių be paliovos žiu-
 rėt.
 Macziau siratų dviejų vargą
 graudų,
 Tarp nelaimių ir vargų nakties.
 Kaip jūdu kožna diena laimę
 gaudė,
 Ir jos neturint buvo be vilties.
 Ir asz tūjau suvienyjau tarp
 savęs,
 Dėl laimės szirdis tas abi tyras
 Ir garbę reikalingą gražę gavęs,
 Lekiu dabar su ja įaugsztybes“.
 „Ir asz“ jam tarė kitas: „ir tam
 szzone
 Mus placzios pasaulės juk bu-
 vau,
 Kur kantrei kenczenti radau
 ligonį,
 Tai asz ant amzių vargszą ra-
 minau.
 Ten tarp beproczių, Dievo at-
 skalunų,
 Radau asz vieną tik szirdies
 tyros
 Ir asz mylėjau tajį žemės sunų,
 Begaloisz szirdies visos jautrios.
 Bet syki asz patėmyjau ant jojo
 Kad jis pradėjo Dievo vengt
 kelių,
 Kad szirdže ir mislims jau at-
 bulojo,
 Ir jos pas jį jau skyrstos ant
 dalių.
 Tada prie nusidėjėlio priėjęs,
 Pradėjau Dievo Augszto kelę
 girt,
 Ir kaip tik Dievą garbyt vėl

pradėjo, **Jo kunui** asz liepiau numirt.
Dabar su manim sztai jisai kel-
 liauja,
Ir svietas jau netims nū ma-
 nės jo,
Ir dėkavoti mą vis nepaliauja,
Kad jį numarinau szventoj⁴
 doroj⁴.

(da bus)

Apie Sibyriu.

Sibyrių mes perstatom sav,
kaip szalį visai nederlingą,
sniegu ir ledais apdengta, ir
 prie vieno tikt paminėjimo
apie Sibyrių perima mus jaus-
 mas: juk tai tenai rosiskas
randas kankina mūsų geriau-
 sius vyrus, kurie už savo szven-
 ciausiu tiesų jieszkojimą bu-
 vo parokūti už didžiausius
sviete kaltinikus. Nū to tai
 ir paeina, kad mes taip su pa-
 sibaisėjimu mislijam apie Siby-
 rių. O isz ties Sibyriuje yra
 labai daug derlingos žemės,
 kur auga po įtekme szvelnes-
 nio klimato ir javai ir medžiai
 labai gerai.

Dėl to tai rosiskas randas
 pradėjo kitokioms akimis žiu-
 rėt ant tų placzių plotų ir pa-
 rėmė emigracijos judėjimą į
 tą szalį, ir, kaip galima mis-
 lyt, kelianje tenai daugiausiai
 maskoliai. Talpinam czion
 iztraukas isz knjgos p. Vla-
 dislovo Studnickio, kuris kaip
 rodos, gerai yra isztyręs tenai-
 tines iszlygas. P. Studnickis
 raszo:

Emigracijos judėjimas į tūs
 plotus per nieką neapgyven-
 tus, kurie traukesi nū kranto
 upės Tobol net iki įteka
Amuro, prasidėjo ne taip tai
 senei. Per laiką visų 15 me-
 tų, tarpe 1870 iki 1886 m. su-
 laukė Sibyrius vos 186,504 ko-
 lionistus. Paskiau metai ba-
 do vidurinėse gubernijose Ro-
 sijos padidino skaitlių iszeivių.

Ir taip, kada mete 1888 per-
 keliavo per miestą Tiumen
 16,000 iszeivių, o mete 1889
 tiktai dvyliką tukstanczių, tai

jau mete 1891 - 73,647. Apart
 to gana diktas skaitlius emi-
 grantų pribuvo visai kitu ke-
 liu, beje per Zlotoustą ir
 Orenburgą. Nū to meto isz-
 eivystės judėjimas auga vis
 augsztyn. Budavojimas gelž-
 kelio Transsibirisko užtikri-
 no Sibyriui metinį atplaukimą
 emigrantų nū 100 iki 200 tuk-
 stanczių duszių.

Didesnė vis-gi dalis euro-
 piskų iszeivių pasilieka pie-
 tiniūse apskricziūse guberni-
 jos Tomsko, nedaugelis pas-
 lenka toliau ir pasieke net ry-
 tines vieszpatystės ribas. Mie-
 riu rando buvo ir yra apgy-
 vendinti deszimt-viorstinį dir-
 žą, bėgantį iszilgai linijos gelž-
 kelio ir dėl to kolionistam ap-
 sigyvenantiem ant to diržo
 plotų, pripažinta yra tulos,
 gana toli siekiancios privile-
 gijos ir dūdama jiems pagelba.

Emigrantai keliauje isz visų
 gubernijų vieszpatystės. Dau-
 giausia yra jų isz vidurinių rė-
 dybų, kur tirszcziau apgyven-
 ta; labai žymus skaitlius isz-
 eivių Mažrusių isz gubernijų
 Kursko, Charkovo, Poltavos
 ir Czernigavo; mažiausia yra
 iszeivių isz Pamario Baltijos,
 provincijų užimtų, taip-gi
 Lenkų karalystės, kurių tai
 žemių gyventojai ukvatniau
 leidžesi per Oceaną į vakarus.

Statistika isz paskutinių me-
 tų padūda tiktai vieną iszeivį
 isz Petrakavo gubernijos.
 Charakterius iszeivystės judė-
 jimo į Sibyrių, yra siaurai eko-
 nomiskas. Vienintelė to prie-
 žastis — tai skurdas, arba
 draugaujantis su skurdu neuž-
 augimas ant iszliezto lauko.
 Eina todėl į Sibyrių žmonės
 ne dėl ko kito, tiktai dėl dū-
 nos kasnio.

Pagal tyrinėjimus zinomo
 ekonomo, prepesoriaus Isaje-
 vo, kuris isztyrė materializką
 padėjimą 300 pereinanczių
 p-r Tomską emigrantų, tiktai
 ne pilnai 100 isz tarpo jų tu-
 rėjo szioki-toki žmoniszkesnį
 užsilaikymą, o keletas tiktai

isz to skaitliaus turėjo nū 300
 iki 1000 rublių pinigais.
 Maziausia 50% buvo pilnam
 zodzio reiszkime skurdūliai.

Tą pat patvirtina ir statistika
 p. Cudnovskio, kuris isztyrė,
 kad 48% kolionistų, pribuvan-
 czių į apskritį Altajaus, atsi-
 nesza maziau negu 50 rubl.
 pinigais. Dėlto tai daugelis
 yra tokių, kurie per visą kele
 tiktai isz sūpraszytos dūnos
 minta, griebesi prie jeib dar-
 bo ir mažina per tai pelną
 czionaitinio darbinjko po tas
 aplinkines keliaujanczio. Jei-
 gu dabar pridursim, kad kas-
 tas uždėjimo ukės isznesza vi-
 dutinei nū 200 iki 250 rub.,
 tai pamatysim, kaip vargin-
 gam padėjime yra daugumas
 kolionistų po pribuvimo ant
 vietos, tūm labiau, kad pagel-
 bą ant nusipirkimo sėklų gau-
 na tiktai tie, kurie keliauje į
 Sibyrių su gautu nū valdzios
 pavelijimu, visi-gi tie, kurie
 vaziūje ar pėsti eina su viet-
 nių valdzių iszdūtais paszpar-
 tais — isz rando globos ne gal-
 naudotis.

Isz to paeina, kad daugu-
 mas ateivių norinczių užsidėti
 locną ukę tur pirmiau užsi-
 dirbti kiek pinigų ant to, par-
 sisamdant prie visokių darbų.

Mokestis už darbą siubūje
 Sibyriuje tarp 35 ir 40 rubl.
 ant metų, dūdant sziltą drapa-
 ną, o prieg tam ziemos laike
 sunkiau darbą gauti ir uždar-
 bis nupūla iki 20 rub. ir da-
 žemiau. Nesuaugę, uždirbti
 nieko negal ir vos už maistą
 gauna darbą.

Prie didelio czėdijimo pras-
 linkus 6-7 metam ateiviai tur
 vos tiek skatiko, kad ką tikt
 užtenka ant uždėjimo locnos
 ukės. Suprantamas dalykas,
 kad tie, kurie atkeliauje su
 visa szejmyna, greicziau gal
 užsidirbti ant uždėjimo ukės.

Kaip greit ateivis pradeda
 ant locnos ukės dirbt — tada
 sekasi jam gana greitai pa-
 siekti gerovę ir tai net daug
 augsztesnę, negu kad but galė-

jęs turėt savo gimtiniam krasz-
 te prie atsakanczių aplinky-
 bių. Kaip pagelba dėl pa-
 siekimo tokios gerovės, kaip
 p. Studnickis mato, yra ta,
 kad kolionistai labai tankei
 naudojami isz iszmatikūtos žė-
 mės ir net isz žemės jau ap-
 dirbtos per pirmiau czion gy-
 venusius, o kurie yra iszkelia-
 vę toliau geriau pasijieszkot.

Szis dalykas paprastai gim-
 do neuzkantą kolionistų per
 czion apsigyvenusius nū se-
 niau, bet stoka supratimo savo
 tiesų, isz kitos pusės, da nesu-
 brendėjęs gerai užsitikėjimas
 ant savasties, neleidze per daug
 apsireikszi neuzkantai. O
 vienok jau kronika pažymėjo
 atsitikimus, kada visi kaimai
 sibyrieczių persinesze į kitas
 vietas, kad nesusidurti taip
 tankei su ateiviais.

Ypatinga globa rando nau-
 dojami kolionistai kraszto
 Paamurio, beabejo dėka
 tai polytiszškai vertei, ko-
 kią tur dėl Rosijos neper-
 trauktina tose vietose kainy-
 nysta su tolimais azijatiszkais
 Rytais. Valdymas Amuro
 yra, pagal daugelio nūmonę,
 vyriausiu szaltiniu galybės
 Rosijos Rytūse.

Pradedant todėl nū 1861
 meto kožna szejmyna kolionis-
 tų Amuro ir Paamuro kraszto
 gavo nū rando 100 desetinių
 žemės ir privilegiją, kad per
 laiką pirmų 20 metų ateiviai
 tur tiesą naudotis isz tos žemės
 uzdyką, taip pat gal ją iszpirk-
 ti, jeigu-gi praslinkus 20 metų
 žemė da ne bus iszpirkta, tai
 už tolesnį jos valdymą tur mo-
 kėti mokestį, nū valdzios pas-
 kirtą.

Norintis gaut žemės virsz
 dūdamos per randą t. y. dau-
 giau negu 100 desetinių, gal
 gaut pirkt, mokant už deseti-
 ną po 3 rubl. Ateiviai yra
 pavalnyti nū kareiviszkos tar-
 nystos per 20 metų, nū visokių
 mokeszių tiktai iki 10 metų.
 Ne dyvai, kad taip žymus pa-
 lengvinimas sutraukė kolio-

nistus isz visos Rosijos, kurie daugume iszkeliavo į Blogovieszozenską ir prie upių Zei ir Burei.

Metė 1883 užgime, kaip žinoma, derybos tarp Rosijos ir Kinų. Padarius nekokių nusileidimų dėl Kinų, randas rosiszkas griebėsi prie naujo budo, patraukimo kolionizacijos į pietų — Usuriszką krasztą. Per laiką pirmų trijų metų pervežė mariomis per Suezio kanalą arti 4,500 szejmyų, ant ko randas iszdavė 1,000,000 rublių. Nū ukinų, norinczių keliauti tenai ant rando kasztų, reikalaujama yra apart sugražinimo kasztų kelionės, turėti pinigų 600 rub. Pereitą metą ši suma tapė numazinta iki 300 rublių.

Kolionizacija tų krasztų yra vienok labai sunki, dėlei kieto klimato.

Abelnai, pagal nūmonę p. Studnickio, kolionizacija Sibyriaus, nors ir labiau rupinantis apie tai randui, ne tur savo didelės ateitės. Sibyrus ryja szimtą keles deszimtis tukstanczių kolionistų kas metas, bet neuzilgio paliaus jūs vargines, ir liks paliktas savo locnom ekonomiszkom ir kulturiszkom sylom.

Z. D.

Ant lauku Bengalijos.

Bengalija yra vidurine provincija Indostano, gulinti pagal ilgą upę Indusa, ir žemių Tibeto, Nepalo ir Butano. Užima plotą 44,000 keturkampių mylių ir skaito 125,000,000 gyventojų.

Bengalija yra po valdže Anglijos.

Kad ne tamsumas Indusų, tai Bengalija bagota gamtos dovanomis, užimtų pirmą vietą tarp kitų žemės krasztų.

Kada tai visas Indostanas sykiu su Bengalija, buvo galinga vieszpatyste, kuri laikui bėgant tapė paimta per Afganus ir Mongolus.

Sziądien prekyba su Indijomis labai prasiplatinus. Piamonė ir raukų iszdirbystė pilnam žingsnyje.

Nelemcziausiu neprieteliu Bengalijos yra tigrius.

Fulbert Dumonteil, savo žingeidžiam apraszyme apie draskanczius žvėris, sako, kad tarp žvėrių Azijos tigrius yra karaliumi — taip, kaip levas Aprikoje.

„Tigrius, sako Dumonteil, ponavoje po didžius Azijos plotus. Bengal, Mōngolija, Tonkin, Kinai, Kokinkinai, Birmanija, Anam ir Kombodzija yra nekaipo milžiniszkos tigriaus valdybos“.

Neapsakomai gražaus plauko ir sylų yra tigrius Bengalijos.

Tasai žvėris pasislėpęs kur lendryne, tēmije kur ganosi karvės.

Bėda tiem gyvulėliam ir jų valdonui. Draskantis tigrius užpūla ant savo aukos ir sudrasko. Tai tikra teisybė. Keliaunikai pasakoje, kad tigrius kaip kada užpūla ant keletos kareivių, ir pirm negutie spės uztiesti į jį szautuvą ir iszszausti, jau baisus žvėris pagriebęs vieną isz jų, ir nubėgęs kur į neprieinamą vietą sudrasko savo auką. Sylą tigriaus didelė. Ot taikosi jisai prie karvės, kuri sav tykei paszinėje žolę. Susyk szoka kaip katė, griebė savo auką ir, užmetęs ant peczių, nusinesza kur į krumus. Persigandęs piemū nei nemislyje jį vyti. „Pasakoje, sako Dumonteil, kad tigrius su nekuriūm pasididziavimu ziuri ant žmonių. Susitikęs pirmą kartą su žmogumi neuzpūla ant jo, ir rodos klause:

— Kas tai per sutvėrimas?!...

O juk tas sutvėrimas yra valdonas viso svieto, pergaletojas visų žvėrių.

Gyventojai Kombodzijos, kad nuvyti tigrių barszkiną visokiomis įtaisomis. Pamatę

kur tigrių susirenka keletas, pasina visokias barszkynes ir apstoję vietą, kur jauče, kad yra tigrius pradeda barszkjti.

Pabudęs ant syk tigrius nū apkurtinanczio barszkinimo, kaipo apkvaiszintas stovi valandą ant vietos, dreba ir nežino kur dėtis. Nuleidže tada ausis ir jau nemislija bėgt. Tada galima arti prie jō pricit ir užszaut isz szautuvos arba vilyczia isz lanko paleista perverti. Reike tada dabort kad nepaiszkadyt jo brangios skuros.

Anamo gyventojai kitaip prie to imasi.

Aplinkui tigriaus gulyklą pribarsto daugybę lapų figos medžio, pamirkytų pirmiau į kokį limpantį skystimą.

Iszlidęs isz savo gūlio tigrius ženge isz lengvo. Lapelis po lapeliui prilimpa prie kojų jo. Nusidyvijęs, užpykęs ir neramus, bando ūdega numesti lapus ir savo kojas apczystyt. Bet ir saukis, ir kaklas, ir kratinė aplimpa daugybę lapų. Tigrius piktes voliujasi ant žolės, staugdamas, o jūm labiau stengesi nupurtyt prilipusius lapus, da labiau aplimpa. Pagaliaus pailsta besipurtydamas ir pūla pasilsėt.

Pribėga tada prie jo žmonės ir perdure tam tikrom lazdom.

Ant Bengalijos laukų pritaieso kilpas dėl tigriaus, į kuręs įsipainiojęs tigrius galą randa.

Kada piemens pranesza, kad tigrius iszkadą kur jiems padarė, susirenka medėjų keletas ir eina tigrių užmuszt.

Tigrius tankiausia slepesi laukūse, kur daug lendrių auga. Jisai czion jaučesi visai kaip namiėje. Medėjai moka vienok iszvilioti jį isz czion ir įveja į pritaistas kilpas.

Žvėris pajutęs, kad jau apstoję jį, stengesi kaip nors pasprukti. Bėgioje, slepesi, jieszko geriausios vietos, kad pabėgti, vienok jau neranda tokios. O czion klyksmas me-

dėjų vis artinas. Tiklai isz vienos pusės negirdėt tokių baisių balsų. Žvėris bėga į tą pusę kiek kojos nesza. Vietoje, kur klyksmų negirdėt, pataisytos kilpos, o už tų stovi keletas drucziausių arabų.

Jau dabar niekas neiszgebės baisio žvėries: už valandėlės įsipainioja į kilpas ir parpūla.

To tikt ir laukė medėjai. Greitai pūla prie žvėries ir perdure vilycziomis.

Isz praeites.

2000 m. — 1887 m.

— per —

Edvarda Belamy

Lietuwiszkaizsguldė Sunus K.

(Tąsa.)

SKIRSNYS VI.

Daktaras Leete perstojo kalbėjęs; asz taip gi nutilau, bandydamas savo galvoje suvesti į vieną visą eilę tų permainų, įvykusių draugijiniam surėdyme, kurios iszdygo isz smarkios revoliucijos priesz valandą mą apreiksztos.

Po to ir vėl atsiliepiu:

— Taip placziai praskėsta valdzia dabartinio rando turi vis gi, pobudį priespaudos...

— Praskėsta valdže rando?... — atsakė susyk daktaras Leete. — Kame Tamista matai tą platų prasiskėtimą valdzios?

— Mano laikūse... — atsakiau — prideryste rando buvo, trumpai sakant, uzlaikyti vidurinę tvarką ir apginti szį krasztą nū uzrubezinių neprietelių, kitaip sakant, uzlaikyti kariumenę ir policiją...

— Nugi, dėl Dievo meilės, kas gal mums kerszjti isz uzrubežės?... — tarė daktaras Leete. — Ar Prancuzija, Anglija, Vokietija?... O viduryje mus valstijos taip gi nėra kam ardyti tvarką; juk tie ką alkani, suszalę, suskurdę ant to ne gal pasikėsyt. Jusų lai-

kūse randas buvo įpratęs, jeigu tiktai kur apsireiszkė nesutikimas tarptautiskas, gaudytukės ir siūsti jūs szimtais ir tukstanciais ant myrio ar baisaus zaidulio, aikvojant tūm tarpu jų turta be jokio sveiko apmislėjimo. Tas viskas dėjosi neatneszant nei maziausios naudos krasztui, nors iszloszimas ir jo pusėje likdavo. Mes szia dien apie kares užmirszom ir musų randas ne tur jokios tiesos karę kelti arba vest tokią; atpencz, kad sergeti kozną ukėsa nū bado, szalcio ir skurdo, taip-gi kad užtikrėti koznam ukėsei gerą materijalizką ir dvasizką padėjimą, randui yra pavesta vesti pramonę per keletą metų. Ir tikiu, kada Tamista persitikrėsi visame, tai sakysi, kad jusų laikūse, o ne dabar, valdže rando buvo neapribūta. Szia dien dėl geriausio mierio neleidzema randui veikti pagal savo valę ant tiek, ant kiek jusų laikūse visokiūse bjauriūse mieriūse...

— Nesigriebent jokių palyginimų... — tariau — parsidavimas ir korupcija musų ponų polytikierių buvo taip dideliu zingsnyje, kad joku budu negalima buvo nei mislyt apie pavedimą į jų rankas pramonės. Rodėsi mums, kad nėra kvailesnio darbo, kaip kad atidūti musų polytikieriam prieziurą ant turtų ir produkcijos szalies. Jau ir be to, materijalizki interesai szalies buvo ant iszszaipos iszstatyti imtynėse partijų, o tankei ir bjauri neteisybė czion pasirodydavo...

— Žinoma, jus ir negalėjote kitaip ką daryt — atsakė daktaras Leete — bet szia dien viskas persimainė. Neturim polytiskų partijų, nei garsių polytikierių, o kas link parsidavimo ir korupcijos, tai tas tikt zodziūse mums užsiliko isz jus laikų...

— Tai kiba jau prigimtis zmogaus taip persikeitė... — patėmijau.

— Visai ne... — suskambėjo balsas daktaro Leete — tiktai prietikiiai tarp žmonių persikeitė, o su tūm ir pakuzda priekokių piktadarysczių. Szia dieninis draugijos surėdimas tai jau ne pataikunas visokiems pasileideliu. Bet už tiesą nereikalauju apie tai nei aiszkīt daugiau, Tamista patsai su laiku tame persitikrėsi...

— Bet nepapasakojai ma Tamista, kokiu budu buvo iszrisztas darbinjkszkas klausimas. Iki sziol palaikėva ginčą tiktai apie kapitalą... — isztariau.

— Po konfiskacijos per gyventojus szalies malunų, masziunų, gelzkelių, visokių firmų, kasyklų, vienu zodziu viso kapitalo, tas klausimas pats per savę iszsisrizzo. Paimaut į savo rankas vedimą visos produkcijos ir atsakymo už tai, gyventojai szios szalies antsyk sutiko visus sunkumus parengtus ant to kelio per sistemą kapitalo... — Kaip vienok gyventojai laikėsi vis to pat savo kelio, pergalejo viską ir tie sunkumai prasisklaidė... — pasakojo daktaras Leete. — Tautiszka darbo organizacija po vienu ir tūm paczių įstatymu esanti stenge tai vis padaryt, kas Tamistos laikūse ir tų laikų sistemoj' produkcijos, teisingai laikyta už negalimą dalyką. Kaip greit visa draugija stojosi vienu darbdaviu, visi sąnariai t. y. ukėsei szios szalies likosi tūm pat, ir ant tiesų savo ukėsyszės — darbinjškais, gaunancziiais užsiėmimą atsakantį reikalui pramonės ir iszdarbystės...

— Kitais zodziais sakant, Tamistos užvedėte tvarką visatinos tarnystės kariumeniszkos, kaip tąją musų laikūse supras-ta, prie darbinjkszko klausimo...

— Taip... — atsakė daktaras Leete. — Ir užstojo tas visai paprastu budu o visa draugija stojosi vienu kapitalistu. Jau ir priesz tai, žmo-

nės buvo pripratę prie mislies, kad pareiga kožno ukėso, be skyriaus jo padėjimo, buvo atlikti tarnystą kariumeniszką dėl apsergėjimo savo kraszto (tiktai žmonės negalinti prie to stoti buvo liūsi nū tos tiesos). Kad lygei prideryste kožno ukėso yra neszi dalį savo užsitarnavimo materijalizko ir moraliszko krasztui, tas gana aiszku; bet tas buvo galimu tiktai tada, kada visa tauta, tai yra, ukėsei galėjo atidūt savo darbą, turint užtikrinimą teisingo padalinimo jo vaisių tarp visų sąnarių draugijos. Ne galimas daiktas mislyti apie jokią organizaciją darbo tada, kada valė darbdavizka buvo rankose szimto atukstanczio pavienių ypatų arba draugysczių, tarp kurių sutikimo ne buvo reikalauta ir net negalima buvo to laukti. Tūmet kasdieniniu apsireiszkimu buvo beveik visad tas, kad isz vienos pusės buvo daugelis žmonių norinczių dirbti, bet negalinczių gauti dėl savės užsiėmimo, o isz kitos — smagus skaitlius tinginių, kurie ir be darbo galėjo sav' puikei gyvent, ir apie patarnavimą draugijai nepamislyt...

— Tai gal szia dien koznas po prievarta turi dirbt?... — patėmijau.

— Yra tas teisingiau logiszkų plaukimu dabartinių prietikių ir nei vienam neuzeina ant mislies apie kokią ten prievartą. Tasai, kurį reikėtu verste versti prie darbo, stotusi auka visų paniekinimo. O ant galo, visai ner ką nei kalbėt apie prievartą! Mus draugijiszkas surėdymas taip pilnai iszteka isz darbo ir atsireme ant to, kad jei but galima dāsileisti, kad kuris nors nū darbo prasilenke, tai neturėtu jisai isz ko gyventi. Iszskyres savę isz tarpo visos draugijos, atsitolines nū savo artimo, jisai kaipi patzudystę papildytu...

— Ar tarnystė toje pramo-

nės rindoj' traukesi iki pabai-gai gyvasties?...

— Na ne; prasideda ji daug veliau ir baigesi ankszčiau, negu vidurinis perijodas darbo jusų laikūse. Jusų pabri-kai buvo prigrusti vaikais ir seneliais; mes-gi vaikų amžį laikome vien tikt dėl mokini-mosi, amžis-gi senelių, kada jiegos jų pradeda silpti, turi but, pagal musų mislį, atidū-tas pasilsiu ir perleistas gero-vėje ir smagume. Perijodas darbo yra dvideszimts — ketu-rių metinis; prasideda jis pa-baigus mokslus dvideszimts pirmūse metų amžiaus ir bai-gesi ant keturesdeszimts penk-tų metų. Po 45-tų metų, nors jau liūzas nū darbo, koznas ukėsas privalo stoti da į darbą atsitikimūse, kada iszpūla di-desnis reikalavimas darbo vai-sių, ką darbo rankos nestenge atlikti. Ta priderystė: but visad gatavu prie tarnystos vi-sūmeniszkos — traukesi iki 55 metų, bet szioki paszaukimai atsitiuka labai retai; galima beveik sakyt, kad da niekur iki sziol to neatsitiko. Spali-nio 15-ta diena kožno meto yra paskirta dėl paszaukimo jaunų žmonių, dvideszimts pir-mų metų, į eiles darbo; tą dien tie, kuriems sukako 45 metai, t. y. tie, kurie dirbo per 24 metus, yra isz tų eilių paliū-sūjami su atsakancziomis apeigomis. Yra tai dėl mus isz-kilmingiausia diena metų; nū jos žymime visus kitus atsiti-kinimus...

(Toliaus bus)

Margumynai.

— *Prancuzijos kapitalistai* nori iszkasti kanalą tarp Vol-gos ir Dono (Rosioj'). Kasz-tūtų toksai 65 milijonus rub-lių. Szium kanalu galima but pristatyt tavorus isz Jūdujų marių į Samarą, 8 nū czion į Sibyrį, Kiniją, Persiją ir Af-ganistaną.

Susivienėjimas

LIETUVOS su LENKIJA.

Drama

Parasžė J. Grinius, 1895 m. Chicago, Ill.

(Tąsa.)

Aukius. Turi tiesą geras žmogau.

Senelis. (Ištrauke bertainuką midaus iš už ancio —) Tėvuk, ar pavelsi truputį pasidrutyti? Matau, kad esi nuvargęs, o mudu nuikę (geria). Garbė dievams ant augštybės o laimė žmonėms ant žemės! (užgėręs padūda bertainuką Aukiui).

Aukius. (priesz gėrimą nulieja truputį ant ugnies, niurna malda, gere. Išgėręs): Tegul jus dievai palaimina!... (palukėjęs). Ar žinai prieteliau, mano tarnysta, tai pragaro kankinimai, kad ne mielaszirdingi žmonės, ne malda, tai jau senei buče į kapus nukeliavęs.

Senelis. Gerk, tėvuk, dar gurksznj, tai trejanka iš devynių žolių mirkyta, geriause gydūlė nog nūbodumo.

Aukius. (išgėręs) Tegul Dievas Perkunas jus palaimina. — Ata — ta — ta. Matau, kad esate geri žmonės. Saldi trejankėlė!

Senukas. Tėvuk, pas manę midus iš lišpos, žiedų, o trejanka iš devynių žolių.

Aukius. Asz tū pažinau, kad esate geri žmonės. Turbut geras ir turtingas jusų kampas. Dievai gerus žmones laimina... Dabar, geri žmonės ir prieteliai, pasakykit ko troksztate nog Krivės? Gal but, kad szventos ugnies iš žinyczios, asz tą galiu jums padaryti ir be Krivės. Maž naują namą statote? Tegul jus Anglenė palaimina, o dievaiczei Kirpius ir Ligyczius tegul jus giriose sergsti. Maž jums gyvulėliai nesiseka? Sakykite! Asz jums dūsiu žolių iš gojaus Perkuno.

Senukas. Aczių Dievui, mą viskas gerai sekas, turtų ne troksztu.

Aukius. Linksma mą matytie, kad Dievai užlaiko jus savo malonėj'. Gal turite daug prieszų kurie užvydi jums laimės? Tegul mielaszirdingas Ligyczius pavercze tūs į prietelius, o amžinas Prispirczius tarnauja ant naudos.

2. ATSIPIKIMAS.

Krivė įeina į Žinyczę. Krivė nesza brangio sėdenėje (soste) jam tarnauja keletas kunjgų ir tarnų žinyczios. Krivė ugnį padidina, meta szventų žolių (Perkuno žolių) į ugnį, liepsna užsidega. Malda Krivės priesz nusileidimą saulės.

Krivė. Vieszpatie galingas, Praamzi begalinis, kuris žibini saulę, motina viso sutvėrimo, acziu tav vardan visų sunų Lietuvos, kad iš tavo malonės laimingai pragyvenom sziaidieną. Atidūdame garbę ugnei, kaipo pradzei ir pabaigai viso sutvėrimo, pripažįstame saulę už naudingiausį sutvėrimą, kurę tu, Praamzi, sutvėrei dėl mus naudos. Garbiname tavo galingus tvarinius, kurie rodo tavo galybę ir neiszpasakytą mielaszirdystę. Praamzi, susimilk ant mus, neužmiršk mus, neapleiskie mus, iszklausyk musų praszymą, gelbėk mus nelaimėje, įkvėpkie į szirdis musų meilę artymo, o savo galybe užlaikyk musų tautą sątaiko; tegul meilė, brolystė ir lygybė vieszpatauje tarp mus per begalinius amžius; padaryk musų tautą galinga ir tvirta amžinai. Tu, vieszpatie begalinis, tavo mielaszirdystė ir geradėjystė neaprubežiūta! Ne matoma s

ir nesuprantamas Dieve, tavę garbiname ir gūdojame pagal tavo darbus. Dėlto gi ir jauczeme, jog tu begalinis geradėjas. O vieszpatie! Jeigu tavo sutvėrimas: saulė skleidze savo spindulius ant svieto neskirent blogų ir gerų, jeigu siunti lytų ir zaibą neskirent tautų ir tikėjimo, tai tvirtai tikiu, jog nēr pas tavę nei pirmutinio, nei paskutinio; tu visus myli lygei, tu dėl visų sutvėrei dangų ir žemę, už tai pasitikime, jog tu musų praszymą iszklausysi ir mus savo malonėje užlaikysi.

Kunigas. Szventas tėve, musų tikėjimo! atkeliavo du žmonės iš tolimos szalies, kad sudėtie didelės aukas dievams, o taip-gi trokszta regėtie jusų szventą veidą.

Krivė. Daleidziu jiems prisiartjtie prie manęs ir iszreiksztie savo norą.

Senelis. (prisiartina sykiu su Traidenu). Szventas Tėve! sarge žinyczios Perkuno (lenkdamas galvą) neatstunkie musų, nepaniekinkie musų auką.

Krivė. Sveikiuu jus, mano vaikeliai!.. Szirdis manę dega meile prie sunų žinyczios szv. Pasakykite mą ko reikalaujate, kad galėcze jums tarnautie?

Senelis. (leukdamas galvą) Vieni dievai gali butie liudinjkais, jog troksztu iš visos szirdies mano sudėtie jiems auką vienatinį sunų mano. Meldziu tavę, Tėve dvasiszkas, priimkie mano sunų už tarną į žinyczią szv.

Krivė. Mano prieteli, dievai geriau žino ką žmogus daro ir mislije. Bet pasakykie, iš kur esate ir kaip vadinatės? Kalba jusų rodo mą, jog neesate gimę Lietuvoje.

Senelis. Garbingas Tėve turėkie kantrybę ir suteikie mą valandėlę laiko, kad papasakocze kiek apie savę.

Krivė. (linktelėjo galvą).

Senelis. Vadinūsi Rotyrius, gyvenu 50 varsnų nūg Vilniaus, turiu savo ukę, kurę mą dovanojo szviesus kun. Olgerdas už tarnavimą kariumenėje. Nesistebėkite mą, jog mano kalba sudarkyta: visą veik mano amžį kovose praleidau, daugelį kartų buvau į nelaisvę pakliuvęs, o taip-gi mano senatvė ir kasdieninis trusas prie ukės nedavė progos patobulintie mano prigimtą kalbą.

Krivė. Mano prieteliau, dievai geriau žino kokią auką tu dėl jų rengi. O, tu gražus jaunikaiti, ar nieko neturi priesz tėvo norą?

Traidenas. Dvasiszkas Tėve, nereikalaujate klausti manęs, nes mislys musų yr' jums žinomos, ir gerai suprantate kokią auką daro mano tėvas dievams.

Krivė. Sunau mano, atsiminkie, jog esi jaunas, eini pagal jausmą szirdies savo; gal geriau padarytum — jeigu neklystu — kad namieje prie tėvo, liktum, atsiminkie, jog esi vienatinis sunumi.

Traidenas. Garbingas Tėve, žinai mislis paprasto žmogaus, už tai nesirustinsi, jeigu iszreiksziu jausmus szirdies mano. Tiesą jums sakau: jeigu nepriims mano aukos žinyczia, eisiu pas tūs, kurie garsina garbę sutvėtojaus varpais su kryžium ant krutinės. O jeigu ir ten manę atstumtų, arba nesuprastų, eisiu pas tūs, kur dviragis mėnulis yra už ženklą namų maldos, arba iszkeliausiu į gilumą girių, tarp laukinių žvėrių, ten atjieszkosiu urvą, atsiskyręs nūg svieto, galėsiu atidūtie garbę sutvėtojui.

Kunigas. Tėve dvasiszkas, patinka mums szis jaunikaitis, jis kalba per įkvėpimą dvasių.

(Toliaus bus)

Naujos kningos.

Iszganymas vargdienio. Pieszinys Jono Szliupo, M. D. Antras spaudimas. Spaudinta spaustuveje „Kardo“ Baltimore, Md. 1897.

Aprasyta isz ko paeina geras ir piktas, ir kas tai yra tas geras ir piktas. Toliau aiskina apie lūmas ir nūmones dorybės, kaip ir isz ko kilsta vargas, kaip-tą vargą iszteisina bagoczių lūma, kaip isz to vargo ir kada galima iszlipti, apie tiesas gyvybės ir pereigos kožno žmogaus. Ant galo aiskinama, kad tikėjimas nėra szaltniu doros.

Inrankiai szventos inkvizicijos. Torturos vartotos 15 tam ir 17-tam szimtmetyje, dėl praplatinimo krikszczionybės. Pagal Geo. E. Macdonald. Iszleido V. Karalius Spaudinta „Kardo“ spaustuveje Baltimore, Md. 1897 m. Aprasyta apie tai vis gana trumpai. Prie apraszymo pridėti paveikslėliai. J....s

Juokai.

Tulam propesoriui skundze i zydas, kad jis nustojes smoko.

— Kaip senei gal but? — uzklause propesorius.

— Nū tischebo (szventė zydiszka ant atminties iszgriovimo Jeruzolimo) — Nū kada? — klausė ir vėl propesorius nesupratęs gerai.

— Nū laiko iszgriovimo Jeruzolimo — atsakė zydelis.

Szeimyninkė: „Mare, ko czia tas ugniazargis virtuveje...?“

Marė: „Juk jau vakar jus sakete, kad asz nieko neužkurcziau“.

Pati i vyrą: „Tai szia dien ant tos iszkilmės tu prakalbą turėsi?“

Vyras: „Taip, bet baimijū si kad nelikeziau kyszoti...“

Pati: „Dėl Dievo, tai kiba asz tau savo liežuvi paskolysiu“.

Jaunikis iszreikszdamas savo meilę: „Mano mieloji, jei nori manę laimingu padaryti, tai pasiskubink, nes asz tiktai 14 minutų laiko turiu, ir ant 12 turiu i darbą jau eiti“.

Mokyklėj. Mokiutojas: „Avis dūda viloq, isz viluų padaro audimą, isz audimo siuva rubus. Sakyk Mikai, isz ko tavo sermėga pasiuota? Mikas: „Ogi isz tėvo keliu“.

Lenkiszkos knygos

Westchnienie duszy pobożnej, zbiór nabożenstw i pieśni z przydanieć Drogę krzyżową, Gorzkicę żal i psalmów \$1.50. Złoty Oltarz czyli zbiór nabożenstw dla chrześcian i katolików \$1.30. Oltarzyk czyli zbiór nabożenstwa dla młodzieży katolickiej 70 c. Wyborek nabożenstwa dla młodzieży katolickiej 50 c. Mały złoty oltarzyk dla pobożnych dzieci katolickich 45 c.

Kningos

pargabentos isz užmarės: Maldų knygos, Mažas aukso altorius, Miszių maldos su abrozėliais (mažam formate) krisztolniau apdaru 60 ct Szagrino 50 ct. Aukso Altorius, arba Szaltinis dangiszku skarbu 2.00 iki 3.00. Garbė Dievui ant auksztybės „ „ „ \$1.50. Balsas Batandilės 1.35c., 1.50c. ir 2.00c. Kninga giesmių arba Kanticzkos „ 75c. 150 Psalmu Dowido karaliaus ant paveiklo kanticzkų 75c.

Istoriszkos dvasiszkos italpos kningos, Gyvenimas Vieszpatis Jezaus Kristaus, 75c. Istorija seno ir naujo Istatymo su abrozėliais 15c. Istorija seno Istatymo „ „ „ 25c. Gyvenimas Marijos „ „ „ 20c. Menuo szwenziausios Marijos Panos 30c. Sopulėj Motynos Dievo „ „ „ 30c. Evangelijos supulkeis apdarais 1.00c. Gyvenimaj Szwentuju, ant visu metų kožnos dienos, pėma, antra, treczia ketvirta ir penkta dalis už kožnā dāļi po „ „ „ 65c. Gyvenimas szv. Benedikto Labro 10c. Stebukiai Dievo Szvencz. Sakramente 40c.

Istoriszkos kningos svietiszkos italpos. O... 25c. Rob... 25c. K... 27c. Lem... 10c. Istorija Lietuvos „ „ „ 40c. Istorija Livonijų V... „ „ „ \$1.00. Tre... 10c. Anti... Kun... Vilniaus „ „ „ 5c. Už... lenkams... d... „ „ „ 20c. Vytantas didis Lietuvos kunigaiksztis 30c. Apie senovės Lietuvos pilis „ „ „ 10c. Kanclės Lietuviszkos dainos... „ „ „ (su notomis) 25c. Amerika pirtyja (komedija) 10c.

Aple kalbų pradzia „ „ 5c. Budal gydymo neuztų ligų „ 35c. Kā daryti, kad sveiki butume ir ligai gyventume 5c. Kas yra, o kas bus? žvilgis ant szly d enų ir i atelta 5c. Krampitių Jonas, apysakėle „ 5c. Keletas zodzių apie nežmoniszkus maskolij darbus kražiude ir apie sudyjimą kražlezių Vilniuje 5c. Keletas raszty aplē kražių atstiklma 10c. Tamozzius besotis apysaka 5c. Kalba dviejų žmonių kszimero ir Antano apie katafikių bažnyczios pamatą 5c. Li-tuvos kaukiės (eilėmis rasz.) 10c. Pamokėlai apie sūdā Dievo, pakutą, dangų ir nekaltą prasidėjimą Szv. Panos Marijos 10c. Pamokėlai ir Ganytojus kalbos sodiczizams, koįga pirmoji, aplima laiką nū pirmos nedėlios Adventų iki pelenų dienai (pamokėlai kožnam nedėli dienai) \$1.25c. Trumpi pamokinimai ir rodos, pagal kurias turi eigtis kiekvienas žmogus 10c. Lietuvos gospadinė arba pamokinimas kaip suvartoti Dievo dovanas, paraszė žmona. Antras iszleidimas pagerintas 15c. Final r jų gyvenimas, vienesiės ir pirmutinė szalna 10c. Pavargėlė iš kaip gyvona kynai, apysakos Andersono pasakos (su abroz.) 15c. Gydyklos nū baimės myrio „ „ 20c. Misija ir žiedas „ „ „ 25c. Naujausia sapanų knigėle „ „ 50c. Ženybos paikių Miko „ „ 5c.

Knigos poetiszkos. Senkans Jurgis „ „ 15c. Vitolforaada, puikus poematas isz senovės lietuvų gyvenimo, 2 knijos 1.35c. Dūnelalczio pavasario linkemybės 10c. Konradas Valenrodas „ „ 10c. Tėvyniszkos giesmės „ „ 5c. Jūkounos dainos „ „ 5c. Naujos dainos „ „ „ 10c. Blūtės dainos „ „ „ 10c. Tėvynainių giesmės „ „ „ 40c. Petro Armino raszta — oile 10c. Pagrėnų gobtūvės — teatraliszka 10c. Ponas ir Mužikai, Drama penkiose permainose, paraszta Aleksandro Guščuzio, 15c.

Apysakos. Patangos Juze, linksmi skaltymai „ 20c. Kas teisybė tai nemelna puikios apysakėlės isz lietuvų gyvenimo 15c. Historija apie gražą Mageloną, dukterį karaliaus isz Neapolio ir apie Petrą karolį 20c. Pajudikime vyrai žemę, puiki apysaka paraszta patrijotiszkoje dvasėje pagal vengriszka pono A. iz B. autorius knigutė „Kas teisybė tai ne melas 15c. Pasaka apē Szaltabuzius (jūringas) 5. Žiemos vakar adynėlė, vokiszkom raldem 20c. Mužikėlis „ „ „ 15c. Valkų knigėle „ „ „ 15c. Ant Nakvynės „ „ „ 5c. Kaimynų pasaka „ „ „ 5c. Kaukazo bėlalevis „ „ „ 5c. Kur mēlė, ten ir Dievas „ „ „ 5c. Kas kaltas „ „ „ 5c. Negirdėtas daigtas „ „ „ 5c. Pasakoijimas apie valtā ir jo rasztiniką 5c. Senis Makrickas „ „ „ 5c. Vakaras Tilvikio pirktolė 5c. Gyvenimas Stepo Raudaosio ir kitū naudingū skaltymai. [ketvirta dalis „Szlanlėnieszko Senelio“] 15c. Parmazonas arba Balsamas Dievo Rustybės 13c.

Mokiszki rankvedziai ir kitokios kningos. Kninga dėl iszmoklinimo visaszvėtinės kalbos 15. Aple buvimā Dievo „ „ „ 5c. Grieszinikas priverstas metavotis „ 15c. Pamokėlai apie trusę „ „ „ 5c. Talmundas ir musų žydai „ „ „ 10c. Szkala su kalba „ „ „ 20c. Prieszauszris „ „ „ 20c. Kaip įyti pinigūs ir turta „ „ „ 20c. Girtybė 5c. ir 10c. Genių dēdė, graži pasakutė kur iszrodyta, Aple žemę ir kitus svietus, jų buvį ir pabaigā 75 c. kaip labai svietā slogina maskolij valdzia 5c. Aple Dangu „ „ „ 5c. Final r jų gyvenimas, ir pirmutinė szalna 10c. Lietuvos gospadinė „ „ „ 10c. Žodynas kun. M. Miezinio \$200. Naujas elementorius (1895 m.) apdarytas su puikiais paveikalais 15c. Trumpa peržvalga Lietuviszkos darbų Amerikoje 20c., dėl perkupczijų po Kalendoriai ant 1889 ir 1890 m. po 10c.

Lietuvystės praclė, dabartie ir ateitis 25 c. Hygiēna arba mokslas apie užliakymā sveikatos 35

Ivairios dvasiszkos kningos, Pamokėlai ant didziųjų metinių svencų ir di dziosios nedėlios, 50c. Tiesos Zodzi, 35c. Filotea arba kelias i maldingą gyvenimą 50c. Pokilis Szventųjų „ „ „ 15c. Iszgudimas metiniu szwenziu labai naudinga knigėle 10c. Mokslas Rymo kataliku „ „ „ 40c. Kas yra griekas? „ „ „ 15c. Nekaltybė „ „ „ 20c. Vartai dangaus „ „ „ 15c. Pekla, arba amžinas pragaras 75c. Arielka yra nūdai; su ilustracijomis 30c. Garsas apie bajsybes Dievo sudo 25c. Raktas i dangų „ „ „ 15c. Didioji nedėlia „ „ „ 5c. Kaip Sumeniū nuspakajiti „ „ „ 15c. Vadovas i dangų „ „ „ 40c. Priesgatavojimas ant smerzcio „ „ „ 40c. Draugija dėl duszių „ „ „ 5c. Lietuviszkos miescios „ „ „ 10c. Kasdieninės Maldos „ „ „ 5c.

Notos dėl partapijono. Varpelis [valcas] 30c. Dėdienė [polka] 30c. Sudiev [mazurka] 40c.

Paveikslai [abrozai]. Kražių skerdynė 50c. Paveikslas Gedimino 30c. Paveikslas Vytauto 25c. Paveikslas Litanijos 25c. Visoki Abrozėliai su maldelėmis po 5centus

KNINGOS

EOCNOS SPAUSTUVĖS.

Lietuvos Istorija, nū seniausiu gadyntų iki Gedimnū D. L. K., paraszta 1850 m. Šimano Daukanto. Kninga pirmā, gātinama už 1.50c. Budas Senovės Lietuvių Kainėnų ir Zemaiczijų paraszta Šimano Daukanto, gaunamas už 1.00. Istorija Katalikų Bažnyczios, „ „ „ 1.00. Europos Istorija su žiamlapiais „ 50 ct. Lietuviszkos DAINOS isz visur surinktos 200c. Pasakoijimas Antano Tretininko paraszė vysok. Zemaiczijų Motiejus Valancziauskas, 25 ct. Ponas Bartkus, paraszė kun. A. Burba, 20 ct. Dievaitis, apysaka szios gadynės 1.00 ct. Apleka Dievo „ „ „ \$1.00. Aukso Verzis, labai puiki drama „ „ „ 20 ct. Du puikus apraszymaj apie nedorybā zydo ir piktą augynimā wajku \$1.00. Eglė, žalczių karalienė ir iszgriovimas Kauno pilies 1863 m., du puikus dramatai paraszti Aleksandro Guščuzio, 25c. Gyvenimas Genavaitės. Pamokinanti ir labai sujudinanti apysaka isz senovės laikų 50 ct. Historija gražios Katrukos ir jos visoki atstikimai 10c. Historija isz laiko Francuzkos „ „ „ 30c. Iez po budelio kalavijo ir Kajimas, dvi puikios apysakos, ant Lietuviszko perdėjo V. Stag. 40c. Istorija Septynių Mokintojų „ „ „ 50c. ir Lietuvio Sapnas 50c. Jurgis Miloslavskis „ „ „ 80c. Juozapas Konuszewskis, arba kankinimas Unijotų po valdzia maskoliaus 50c. Kabalas talpianantis savyje visokius užnimumus ir ant jų reikalaujantį atsakymą 10c. Konstitucija dėl darbinjū „ „ „ 10c. Namelis pustelniko „ „ „ 75c. Nedorybes Rymo Olesoriū, historija isz laiko „ „ „ ponawojimo Nerono 80 ct. Puikus apraszymaj tikru atytikimu isz „ „ „ czesu wajnos 1863 metu 40 ct. Prawadnikas angelskos kalbos neabdar. \$1.00. „ „ „ abdarytas \$1.25. Puikus apraszymas apie Lietuvā „ „ „ \$1.00. Rinalda Rinaldinas „ „ „ \$1.50 ct. Senowes apraszymas apie Duktery „ „ „ Filypo Karejwio 50 ct. Sumszymas arba Bėjme tury dydeles akcie Gykra teisybe isz Suwalku gubernijos 15 ct. Szwieca Dievo „ „ „ 65 ct. Titkus Perų Karalius, „ „ „ 25 ct. Užsystanawik ant to geraj „ „ „ 50 ct. Witas ir Korynna historija isz laiko persekioji Bažnyczios S. per Deoklecziana 95. Aple Jonā Twardacką garsū burtinikā ir jo dar bus sykiu su apraszymais apie burtus 25c. Keletas zodzių apie lietuvius ir naudingū pamokinimai dėl lietuvios žmonių 10c. Pamokinanti apraszimai isz gyvenimo žmonių ir visokios rodos 15c.